

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Cestni dinar v presoji

Na seji predsedstva skupščine gorenjskih občin so razpravljali o izgradnji cestnega omrežja v naslednjih letih – Gradivo za muzej revolucije na Gorenjskem

Kranj. – Na minuli seji predsedstva skupščine gorenjskih občin so razpravljali o problematiki vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest na Gorenjskem ob novih možnostih uresničevanja samoupravnega sporazuma o temeljnih načelih vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v Slo-

veniji v tem srednjeročnem obdobju, o usmeritvi dela prodajne cene bencina in plinskega olja, o ustanovitvi cestne skupnosti na Gorenjskem ter o družbenem dogovoru o izgradnji in financiranju Muzeja revolucije Gorenjske v Begunjah.

Zaradi manj sredstev od prodaje pogonskih goriv, cestnin, sredstev gospodarstva in domačih ter tujih bančnih posojil je republiška skupnost za ceste opravljala le najnujnejša vzdrževalna dela. Z ozirom na težko gospodarsko situacijo pa danes republiška skupnost nima denarja ne za redno vzdrževanje in ne za dokončanje vseh cestnih del, ki so v teku. Prav zato je potrebna sprememba sporazuma o temeljnih načelih vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest za srednjeročno obdobje. Omejili naj bi se le na najnujnejše redno vzdrževanje magistralnega omrežja, pri novogradnjah pa naj bi dali prednost dokončanju že začelih del ter izgradnji odsekov na cesti Bratstva in enotnosti. Ocenjujejo, da je za ta dela treba zagotoviti okoli 25,6 milijard dinarjev, za odplačilo

anuitet, redno vzdrževanje in upravljanje cest 12,4 milijarde dinarjev, za novogradnje 13,2 milijarde dinarjev. Od vsega zneska je doslej zagotovljeno le 14,3 milijarde dinarjev.

Na seji so poudarili, da je treba realno planirati in se domeniti za prednostno izgradnjo cestnega omrežja v naslednjih letih. Vsekakor je treba začeti dela dokončati in tudi tu postaviti prednostni red. Razpoložljiva sredstva je treba uporabiti za dodatna sredstva, prenehali pa naj bi že s prakso investiranja na osnovi pričakovanih sredstev. Na seji so dali podporo pridobivanju sredstev iz bencinskega dinarja.

V vseh gorenjskih občinah naj bi ustanovili cestne skupnosti s tem, da bi v ustanovitvene akte vnesli tudi določilo, da velja načelo dogovarjanja in usklajevanja v primerih, ki so skupni vsem gorenjskim občinam. Septembra bodo o tem ponovno razpravljali.

Ugotovili so, da so družbeni dogovor o izgradnji muzeja revolucije podprle vse občine, domenili pa so se, da je zdaj najbolj pomembno, da se zbira gradivo, do dokončne odločitve o izgradnji muzeja pa naj bi prišlo leta 1983.

D. Sedej

V nedeljo na proslavo v Kokro

Štirideset let mineva od tistih strašnih julijskih dni leta 1942, ko je gorela Kokra, ko so bili v dolini Kokre streljani talci, pobiti domačini. V nedeljo, 18. julija, bodo krajanje Kokre pripravili proslavo, s katero se bodo spomnili tistih težkih dni v času naše borbe, kravega sovražnikovega maščevanja.

4. julija 1942 je namreč 2. četa 2. bataljona Kokrškega odreda v Kokri napadla sovražnikov kamion, potem pa se policijsko kolono, ki je prišla na kraj napada. Sovražnik je tedaj utrpel precejšnje izgube. Toda maščevanje je bilo strašno. 11. julija so v Polajnarjevi knežci v Kokri ubili pet mladih fantov. Se danes se ne ve, kdo so bili in od kod. 20. julija so Nemci obkolili skupino hiš ob cerkvi in šoli, v bližini katerih je bila napadena nemška kolona. Pobili so 13 domačinov in še enega neznanega talca, požgali domove, preostale domačine pa izselili. To strašno maščevanje pa jim še ni bilo dovolj. 24. julija 1942 so pripeljali še deset talcev – enega od njih so pobrali kar na cesti – in jih ustrelili pod Grovšami v Kokri.

Za 40-letnico teh krvavih in žalostnih dogodkov pripravljajo krajanje Kokre lepo slovesnost, ki se bo pričela v nedeljo, 18. julija ob 10. uri pri opuščenem kamnolomu v Kokri. Na slovesnost posebej vabijo borce Gorenjskega in Kokrškega odreda in vse borce in aktiviste ki so se zadrževali v teh krajih. Vabijo tudi svojce žrtev fašističnih zločinov, mladino, pionirje, vse Gorenjce. Poseben kulturni program so pripravili domačini, program, ki bo govoril in pel prav o njihovi dolini. Lepo bo, zato pridimo v čim večjem številu. D. D.

Bled praznuje – 17. julija praznuje krajevna skupnost Bled svoj krajevni praznik. Ob tej priložnosti bo na Bledu več zanimivih prireditev. Več o Bledu na 4. in 5. strani.

Kolone proti morju – Na vseh mednarodnih mejnih prehodih naše države z Avstrijo in Italijo je bilo ob koncu tedna precej gneče. Val tujih turistov, ki je pljusnil na našo obalo, je bil najmočnejši v soboto, ko je bilo veliko prometa tudi na vseh gorenjskih mejnih prehodih. Na Korenskem sedlu so potniki vstopali v štirih kolonah, na Ljubelju pa so gnečo povečali še naši državljani, ki so šli nakupovat v Avstrijo. Kljub temu se je promet hitro odvijal, saj so cariniki okrepili svoje ekipe.

Srečanje borcev Prešernove brigade v Križah

Še vedno smo družbi potrebni

Križe pri Trziču – Borcev Kokrškega odreda smo vajeni na proslavah v osnovni šoli »Kokrškega odreda« v Križah. Tokrat pa so bili v gosteh Prešernovci. Devetintridesetletnico ustanovitve brigade imajo navado praznovati vsakokrat drugje. Tam kjer jih vežejo dogodki iz njihove borbe. In Križe so eden teh krajev.

»Srečanje nas borcev vsako leto na drugem mestu ima tudi svoj pomen,« je svoj govor začel nekdanji komandant Prešernove brigade Janko Prezelj-Stane, »saj tako vsako leto ponovno obujamo spomine celotne poti Prešernovcev, posebno pa zaživimo z dogodki kraja, kjer se srečamo. Današnje srečanje v Križah, na levem bregu Save ima nekaj posebnega, nekaj, kar nas je že med vojno povezovalo z vsemi našimi ljudmi, z našimi lepimi kraji, z vsem, kar je označevalo našo borbo in našo domovino...«

Ponoči 10. junija 1944, se spominja Janko Prezelj-Stane, naj bi napadli orožniško postajo v Križah. Bilo je to v času, ko so Prešernovci na desnem bregu Save razbili že vrsto belogardističnih in orožniških postojank, opravili vrsto mobilizacij tudi na levem bregu Save. Tokrat naj bi poleg mobilizacije padla tudi orožniška postaja. A bili so izdani. Padel je komandant bataljona Janez Malovrh. Na kraj pa jih ne veže le ta dogodek. Vrsta je od tu borcev, ki so jih mobilizirali Prešernovci in so v partizanskih vrstah postali pogumni, kleni borci.

Dolga in borbena je bila pot Prešernove brigade. Vse od njene ustanovitve 12. julija 1943 v Davči

pa do njene zmagovite poti na Gorico. Vrsto trdnih borcev je vzgojila, veliko pa je dala tudi žrtev. Po vojni so borci brigade Franceta Prešerna doprinesli ogromen delež k obnovitvi in izgradnji domovine, je poudaril tovariš Prezelj. Zato tudi njim ni vseeno, kako uresničujemo našo stabilizacijo. Nezaodvoljni so, da vse ostaja le pri besedah.

Tudi do dogajanj v svetu niso brezzskrbni. Ze vrsto let umirajo po svetu ljudje. Zato se pred borce ponovno postavlja naloga, da danes kot nekoč, ustvarjajo in drže bratstvo in enotnost med našimi narodi, na mlade pa prenašajo tradicije naše borbe. Veliko zaupanje imajo v mladi rod. Vsak čas pa so družbi na voljo, tako kot so bili nekoč. Še veliko nas je živih in še vedno smo družbi potrebni, »je svoj govor zaključil Janko Prezelj-Stane.

Lep kulturni program so pripravili trziški kulturniki ob tej priložnosti: zapel jim je zbor Društva upokojencev Trzič pod vodstvom Edija Ošabnika, kriški dekliški zbor pod vodstvom Marjete Bohinc, recitali pa so člani kulturne skupine Pobratenje iz Trziča. Ob koncu so borci 7. SNOUB Franceta Prešerna poslali pozdravni pismi zveznemu in republiškemu odboru zveze združenj borcev NOV in POJ, v katerem so izrazili odločenost spoštovati in hraniti veliko dediščino našega tovariša Tita, se zavzemati za utrjevanje samoupravnih odnosov ter za čuvanje največje pridobitve NOB, bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Vključevali se bodo v vse aktivnosti, da bi dosledno izpolnili sklepe 12. kongresa ZKJ in 9. kongresa Zveze združenj borcev NOB. D. Dolenc

V SREDISCU POZORNOSTI

Smrtonosni pisk lokomotive

Kako malo nam je včasih mar lastno življenje, najbolj zgovorno pričajo statistični podatki. Številke o nesrečah, posebno na cestah in v gorah, so vsako leto grozljivejše, vsako leto je davek smrti neizprosnejši. In v večini primerov ga terja prav neprevidnost, malomarnost, neznanje, nespačetna »hrabrost«.

Ob usakodnevni pretresljivi novici je prejšnji teden Gorenjsko zavila v plašč žalosti še ena. V dveh dneh so železniški tiri ugasnili dve življenji. Prvo pri prečkanju proge na zavarovanem prehodu, drugo na nezavarovanem. Vlada se nista imela kam umakniti...

Seveda bi se dalo veliko govoriti o pomanjkljivi varnostni zaščiti železniških prehodov, o gradnji nadvodov in podhodov, o postavitvi zapornic na mestih, kjer jih še ni, o prometni vzgoji, strožjem nadzoru in podobnem.

Kljub temu pa ne moremo mimo spoznanja, ki je prav zato še bolj boleče, da sta življenji umrli zaradi neučakarnosti, neprevidnosti.

Človek, postoj! Življenje je prekratko, preveč dragoceno in lepo, samo eno, da bi ga izgubil samomorilsko. Ozri se!

H. Jelovčan

almira alpska modna industrija radovljica

Čestita vsem delovnim ljudem in občanom Bleda za krajevni praznik in vabi na ogled razstave ročno in strojno izdelanih pletenin od 24. 7. 82 dalje v GRIMŠČAH pri Bledu.

Center za pospeševanje domače in umetne obrti v GRIMŠČAH, bo odprt vsak dan od 13. – 19. ure vključno sobote in nedelje. Urejena bo tudi prodajalna.

Kranj — V okviru večletnega sodelovanja in izmenjave izkušenj je na povabilo občinske konference ZKS Kranj delegacija KP, Italije Torinskega, zahodnega območja obiskala Kranj. Na štiridnevni obiski so člani družbenopolitičnih organizacij, skupščine občine in izvršnega sveta seznanjali goste z našim družbenopolitičnim sistemom, z razvojem občine Kranj in samoupravljanja v njej. Posebno pozornost so posvetili pogovorom o organiziranju in delovanju družbenih dejavnosti v občini, o metodah in oblikah dela ZK, o problematiki urbanizacije in stanovanjske izgradnje v DO Domplan. Obiskali so tudi več delovnih organizacij: Planiko, Savo in Industrijo bombaznih izdelkov. Ogledali so si Planino in vrtec Mojca. Obisk so zaključili z izletom po Gorenjski in Primorski. — Foto: V. Primožič

Pozornost lastnim razmeram

Člani občinskega sveta zveze sindikatov Kranj so obravnavali dokumente 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije — Poročilo je presplošno, v resoluciji pa so opredeljene naloge, ki bi se jih morali držati že nekaj let

Kranj — Člani občinskega sindikalnega sveta Kranj in delegati za 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije so se na skupni seji ob dokumentih za kongres opredeljevali do nekaterih vprašanj družbenega razvoja. Menili so, da poročilo preveč našteva, s čim se je sindikat v minulih štirih letih ukvarjal, premalo pa so vidni rezultati teh prizadevanj. Poročilo o delu sindikalne organizacije zadnja štiri leta je premalo kritično, zato ne izveni kot odraz dejanskega stanja.

Ko so se člani občinskega sveta in delegati lotevali kritike lastnih razmer, so omenili zlasti pasivnost nekaterih samoupravnih organov, na primer samoupravne delavske kontrole. Za njeno delovanje je namreč odgovoren tudi sindikat. Odprto je tudi vprašanje varstva samoupravnih pravic, kjer tudi ni zadosten vpliv sindikata in njegova povezanost z delavci. Poročilo je sicer kritično do teh elementov političnega sistema, premalo pa je kritiko usmerilo v druga, tudi pomembna področja. Beseda je o gospodarskem stanju, resda značilnem za zadnje leto ali dve, zaradi česar v oceni dela štirih let nima pravega mesta. Površna ocena gospodarstva pa vendarle izveni bolj kot obrazec, saj je presplošna in ne kaže na srž problemov zadnjih let. Planiranje, zaposlovanje, stipendiranje, pridobivanje in delitev dohodka bi morala biti kot najpomembnejša poglavja sedanosti jasneje izpostavljena. Delo in gospodarjenje sta namreč tudi osnova družbenega in osebnega standarda delavca. Tudi tu je še veliko stvari, ki se jih mora lotiti sindikat.

V nasprotju s poročilom pa so člani sindikata pohvalili resolucijo, ki je kot pomemben dokument dobro napisana. Dotika se tudi problemov, ki jim prejšnja leta družba ni posve-

čala dovolj pozornosti. Dokument namreč omenja potrebo po razvijanju znanstveno raziskovalnega dela, zahteva samoupravno organiziranje strokovnih služb, omenja pa tudi večji prodor samoupravljanja po delegatski poti, skozi zbor združenega dela. Razpravljavci so poudarili tudi, da je čas načelnih dokumentov minil, da delavca ne zadovoljuje zgolj napisana reka o »prizadevanjih«, temveč terja konkretno opredeljene naloge z določenimi nosilci in časovnimi roki. Resolucija se je sicer izognila frazerstvu, saj so v njej strnjene dovolj otipljive naloge. Vendar so člani sveta ob njej izrazili tudi pomislek, češ, da dokument omenja naloge, ki bi jih morali že uresničiti, kako naj torej delavcu znova ponujajo obilico besed, ki ga ne bodo več prepičale.

D. Žlebir

Tri nagrade občine Kranj

KRANJ — Delegati skupščine občine Kranj so sklenili, da ob občinskem prazniku, 1. avgustu, podelijo tri nagrade občine Kranj. Prejeli jih bodo krajevna skupnost Visoko, zveza tabornikov občine Kranj in Jože Marjek-Joco, in sicer na slavnostni seji zborov skupščine občine, ko bodo industriji kovinske opreme in strojev Ikos, akademskemu pevskemu zboru France Prešeren, Maksu Pratkanarju, Avreliju Tronkarju in Deme-triju Valentiču podelili tudi listine o priznanju občinske skupščine.

H. J.

V kmetijstvu še rezerve

Čeprav sodobno opremljena, kmetijska proizvodnja v kranjski občini še ni dovolj intenzivna — Rezerve so zlasti na višjih območjih, ki morajo dobiti konkretne programe in nosilce razvoja — Stihijna pozidava rodovitnih površin se kaže tudi skozi slabo kmetijskozemljiško politiko

Kranj — Povečanje skupne in zlasti tržne kmetijske proizvodnje s povečanjem produktivnosti in boljšo izkoriščenostjo vseh kmetijskih površin je bila središčna tema četrtkovne občinske konference kranjskih komunistov. Izhodišča oziroma usmeritve, kako ta cilj doseči, so bile postavljene že 1970. leta na republiški konferenci o aktualnih političnih in družbenoekonomskih vprašanjih razvoja kmetijstva, žal pa večina problemov ostaja nerešenih.

Vzrok za to je predvsem premajhna odgovornost nosilcev razvoja kmetijstva: proizvodnih delovnih organizacij, kmetijskih združenj in na drugi strani tudi zasebnih kmetov ter vseh, na primer, bank in načrtovalcev prostora, ki neposredno vplivajo na razvoj te veje, še vedno neizenačene z drugimi vejami gospodarstva.

Kmetijska proizvodnja v kranjski občini še ni dovolj intenzivna. Na

šest hektarov sicer pride po en traktor, vendar je podatek dvorezen. Število traktorjev, ki je skoraj enako številu kmetij, proizvodnjo predvsem draži, medtem ko cilji o združevanju zemlje, s pomočjo katere bi lahko dosegli višjo intenziteto, še zdaleč niso uresničeni. Celo nasprotno obseg kmetij se zaradi slabe kmetijskozemljiške politike oži.

Dovolj zgovoren je tudi podatek, da je v kranjski občini od skoraj tri tisoč kmetij usmerjenih le okrog 850. To pomeni, da je ob sicer obdelanih površinah treba poiskati tudi odgovor, kako so obdelane. Precejšnje rezerve se namreč še kažejo v hribovskih oziroma višinskih predelih. Lep primer, ki so ga izpostavili kranjski komunisti, je Jezersko. Kmetje, ki vidijo boljši zaslužek zlasti v črpanju gozdnega bogastva, niso dovolj zainteresirani za razvoj kmetijstva, čeprav so naravni pogoji za živinorejo in ovčerejo izvrstni.

Kaj prinaša novi zakon

Nov predlog zakona o delovnih razmerjih prinaša vrsto novosti — Razširja se seznam hujših kršitev delovnih dolžnosti

Radovljica — Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih, o katerem so spregovorili tudi delegati vseh treh zborov skupščine občine Radovljica, prinaša vrsto novosti.

Pri sklenitvi delovnega razmerja predlog zakona določa, da se delovne izkušnje lahko določijo kot posebna zahteva le tedaj, če narava del in nalog to zahteva, ne glede na stopnjo strokovne izobrazbe. Temeljna organizacija mora upoštevati vse prijave, ki so prispele na javni razpis v roku, ki ne sme biti daljši od osmih dni. Predlog zakona šteje za delovno zmožnost tudi tisto znanje in sposobnosti, ki jih je delavec pridobil z uspešno končanim usposabljanjem z delom kot eno izmed oblik usmerjenega izobraževanja. Predlog zakona pa ni upošteval pripombe, naj se tako pridobljeno znanje še dodatno ugotavlja.

Predlog zakona uvaža nekatere omejitve tudi pri trajanju delovnega razmerja za določen čas. Delovne organizacije morajo sprejeti načrt za število pripravnikov najkasneje do 31. decembra, precej pomembna pa je določba, da se lahko delavca prerazporedi v drugo delovno organizacijo. Sedaj veljavni zakon je dopuščal, da se lahko delavca prerazporedi v drug kraj le z njegovo privolitvijo, zdaj pa novi zakon to ureja glede na oddaljenost kraja. Obenem je delavec lahko prerazporejen v drugo delovno organizacijo za določen čas šestih mesecev v nekaterih primerih.

Predlog zakona ureja tudi pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v delovnem razmerju. V zvezi z delovnim časom je precej dopolnitev, ko upoštevajo precej izjemnih okoliščin, prav tako tudi v zvezi z dopusti, ko je med drugim izbraba letnega dopusta možna tudi v naslednjem koledarskem letu.

Z novim predlogom zakona se razširja seznam hujših kršitev delovnih dolžnosti, za katere je predviden ukrep prenehanja delovnega razmerja. Med te se šteje tudi zloraba

odsotnosti z dela zaradi bolezni. Delovno razmerje se delavcu zaradi neupravičenega izostajanja z dela preneha z dnem, ko je nehal delati, če se do konca disciplinskega postopka ne vrne na delo.

Delavec, ki je izpolnil pogoje za polno pokojnino, lahko še naprej ostane v delovnem razmerju, če se na javni razpis, ki je bil objavljen tri mesece pred izpolnitvijo pogojev in ki se ga objavlja vsako leto, ne javi ustrezen kandidat. Delavke pa se zaradi izpolnjevanja pogojev za polno osebno pokojnino izenačijo z delavci, če si to želijo.

Izpolnitev vojaške obveznosti — Pred dnevi so mladinci iz mnogih krajev odšli v enote naše armade širom domovine na odslužitev vojaškega roka. Tako je bilo tudi v Škofji Loki, kjer so fante pred odhodom zbrali na krajski svečanosti v občinski skupščini. Tod so jim predstavili občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij in enot armade ter teritorialne obrambe zaželeli prijetno pot in še srečnejšo vrnitev, obenem pa so jim dali več koristnih nasvetov za uspešno izpolnjevanje vojaške obveznosti med bivanjem v armadi in pozneje. (S) — Foto: S. Saje

Zdravko KRVINA:

Pogovor namesto papirja

Politična moč sindikata je velika, a moramo jo znati organizirati z uresničevanjem vrste zapisanih sklepov in stališč in z učinkovitejšimi organizacijskimi metodami vseh samoupravnih mehanizmov — Pogoj za to je neposreden stik z delavci in ne papirnata vojna

Ljubljana — V kongresnem letu so družbena prizadevanja naravnana k dvema stalnicama razvoja: k poglobljanju in uresničevanju samoupravnega položaja delavca v združenem delu in k gospodarski stabilizaciji. Kako zveza sindikatov kot najmočnejša politična organizacija prispeva k uresničevanju obeh družbenih ciljev, smo povprašali Zdravko KRVINO, sekretarja republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

(DOSLEDNO PO SAMOUPRAVNI POTI)

»Delavec in delavski razred imata v sindikatu močno orožje, na katerega se lahko opreta v uresničevanju obeh ciljev. Žal pa tega ne znamo izkoristiti. V času priprav na kongrese bomo v Sloveniji skušali oceniti, kako je z razvitostjo samoupravnih odnosov v sleherni organizaciji združenega dela in kako se ta ustavna pravica delavca uresničuje prek delegatskega sistema, prek zbora združenega dela na vseh političnih ravneh. Ta naloga nam zastavlja več vprašanj. Eno od njih se tiče delovanja delavskih svetov in samoupravnih delavskih kontrol. O obeh samoupravnih mehanizmih, ki se nista docela uveljavila svoje družbene vloge, bo na kongresu posebej tekle beseda. Zbori združenega dela morajo v prihodnje spregovoriti o konkretni

problematiki združenega dela, se opredeljevati do problema pomanjkanja reprodukcijskega materiala, zaostriti potrebo po izvozu, postaviti pod vprašaj družbenoekonomske odnose v združenem delu. Ena od današnjih slabosti so tudi neusklajeni samoupravni akti. Naloga sindikata in ostalih dejavnikov političnega sistema je, da pospešijo usklajevanje samoupravnih pravic z zakonom o združenem delu in ustavo. Da bi bili v sindikatu učinkovitejši, bi se morali več pogovarjati s predstniki

delavskih svetov in člani samoupravnih delavskih kontrol o njihovih nalogah pri izgradnji političnega sistema. Največ pripomb ima k odgovornosti do sprejetih sklepov in nadzoru njihovega izvrševanja. Tu moramo biti konkretni, dosledni, konsekvntni in strogi do tistih, ki zanemarjajo prenašanje sklepov v prakso. Seveda pa ne gre pozabiti na podporo tistim, ki se držijo sprejetih načel.

»Predmet naše stalne dejavnosti je stabilizacija. Sindikat bo v prizadevanjih spodbudil vrsto gibanj: za boljšo produktivnost, večji dohodek, manjše stroške, boljšo tehnologijo, učinkovitejšo organizacijo in večjo kvaliteto dela. Vse to je povezano z izvozom. Na trgu namreč preverjamo produktivnost in uspešnost našega delavca. Skupno in splošno porabo bomo morali zavezati v okvire, za katere smo se dogovorili. Aktualno je tudi vprašanje planiranja, ki mora biti v resnem gospodarskem trenutku predvsem realno in naravnano k dolgoročnemu razvoju gospodarskih in družbenih odnosov. V gospodarstvu nas čaka dvojje nalog: povezovanje združenega dela na osnovi dohodkovnih od-

nosov na eni strani, na drugi pa nagajevanje po delu, ki nam ga še ni uspelo v celoti razviti. Za težaško in ustvarjalno delo bomo morali storiti še več, merila pa oblikovati po načelu: vsakomur po delu in sposobnostih. Posebej bomo morali obravnava-ti tudi izgube in z vseh zornih kotov osvetliti razloge za njihovo gospodarsko stisko. Prva priložnost za to bo analiza polletnih rezultatov gospodarjenja. Zaščitna funkcija sindikata ne izgublja pomena, vendar mora sloneti na delu.

(MANJ PAPIRNATE KOMUNIKACIJE)

»Kako sindikat obvladuje vsa ta družbena vprašanja? Pred kongresom bomo morali oceniti, ali zna sindikat storiti vse, kar od njega zahtevajo. Ali zna prisluhniti delavcu, ali je z njim v pristnem živem stiku ali pa morda še preveč forsumsko in papirnato obtuje z njim. V papirju se še vedno preveč izgubljam. Zdaj je čas, ko imamo raznih sklepov in stališč dovolj, ko bo vendarle treba preiti od zapisnikov k dejanjem. V praksi so namreč problemi, ki smo jim bili do zdaj teoretično kos, nismo pa jih znali delansko od-

praviti. Sindikat se mora zdaj organizirati na tak način, ki bo omogočal živ stik z delavcem, ki bo zagotavljal praktično uresničevanje naprednih sklepov.

Pred kongresom bi rad opozoril tudi vse osnovne sindikalne organizacije, občinske svete in gorenjski medobčinski svet zveze sindikatov, naj se še bolj zavzame za kadiranje v republiški svet. Najmanj polovica članstva republiškega sveta bi morali biti delavci iz neposredne proizvodnje, tako da bi resnično prišel do izraza avtentični delavčev interes in ne debata političnih profesionalcev. Izbrati moramo najspodobnejše; take, ki se bodo znali zavzemati za uresničevanje sklepov in dosledno odgovornost. Republiški svet mora biti odraz dejanske strukture slovenskega združenega dela.

Treba se je zavedati resnosti tega obdobja, hkrati pa ne pozabiti na realni optimizem, revolucionarni žar, pripadnost delavskemu razredu, ko si prizadevamo prebrskati nakopičene probleme. Vse, kar smo ob kongresu načrtovali, bo doslej naša stalna naloga, kongres bo le nekakšna prelomnica, od katerega bomo premaknili stvari v praksi.

D. Z. Žlebir

Spremenjen družbeni plan

Kamnik – Kamniški izvršni svet je ugotavljal, da v poldrugem letu kamniškemu gospodarstvu ni uspelo doseči načrtovane stopnje razvoja. Te ugotovitve so narekale spremembe in dopolnitve srednjeročnega načrta. Izvoznih načrtov niso zmanjševali, saj mednarodna delitev dela pomeni ekonomsko nujnost, brez katere ni moč premagati sedanjih težav.

Nujne so spremembe pri načrtovanih naložbah, kjer se bo moralo kamniško gospodarstvo soočiti z dejstvom, da lahko porabi toliko, kolikor proizvede. V dopolnjenem srednjeročnem načrtu bodo glede investicij prizadete zlasti družbene dejavnosti. Zaradi obnove osnovnih šol v Mostah, Tuhinju, Nevljah in v Kamniku bodo nove objekte odložili v naslednjo petletko. Odpovedali so se tudi novogradnjam v otroške vrte, za varstvo otrok pa so našli zasilno rešitev v polni izkoriščenosti sedanjih zmogljivosti. Posebno vprašanje so naložbe v zdravstvo. Tu so doslej s samoprispevkom zbrali le četrtino potrebnih sredstev za nov zdravstveni dom. O sredstvih samoprispevka bodo še odločali.

Velike rezerve ima kamniško gospodarstvo v doslej slabo izkoriščenih gospodarskih vejah. Malemu gospodarstvu, turizmu in kmetijstvu bodo namenili več pozornosti. Ob prizadevanjih za večji izvoz, ki mora kljub slabim rezultatom minulega leta in pol ostati razvojna stalnica, v Kamniku spodbujajo k zunanjetrgovinski menjavi tudi delovne organizacije, ki doslej niso izvažale, zlasti manjše. V planskih dokumentih so pred

letom in pol načrtovali 10-odstotno rast izvoza, realno pa so uspeli izvoziti le za 0,7 odstotka več kot leta 1980. Kaj takega se v prihodnje ne bo smelo več zgoditi, če naj se običajno gospodarstvo postavi na trdne temelje. Temelj prihodnjega načrtovanja bo torej moralo biti dobro gospodarjenje, več uspeha v proizvodnji in šele na drugem mestu poraba.

Šola v tovarni

Tržič – Kadrovska politika v tržiški Bombažni predilnici in tkalnici se je morala dolga leta prilagajati ponudbi. Dokaj zastareli programi, povprečni osebni dohodki in neprikladni delovni pogoji so mlade domačine, zlasti strokovno podkovane, odvrčali. Obdržala se je le generacija kvalificiranih delavcev, ki se je vključila v povojno izgradnjo tovarne, medtem ko so novi prihajali največ iz drugih republik in pokrajin.

Tak način zaposlovanja je prinašal s seboj vrsto socialnih problemov, fluktuacijo, visoko stopnjo bolezenskih izostankov in nenačrtno tudi slabšo delovno disciplino. Kaže pa se še v kadrovski strukturi; od 1234 delavcev jih je kar 648 brez osnovnošolske izobrazbe, 275 jih ima osemletko, 181 poklicno, 100 srednjo ter 27 višjo ali visoko izobrazbo.

Cepprav je Bombažna predilnica in tkalnica vseskozi vodila načrtno štipendijsko politiko, tudi na tem področju ni dosegla pomembnejših

uspehov. Tekstilna veja je zaradi širokih možnosti drugje ostajala nezanimiva. Šele v zadnjem letu, dveh so se stvari spet začele premikati na bolje. Trenutno ima Bombažna predilnica in tkalnica 49 štipendistov, za naslednje šolsko leto pa je razpisala 29 štipendij, predvsem v tekstilni usmeritvi. Pripravnštvo bo omogočilo vsem, ki so letos sklenili izobrazbo, glede na nov projekt steklenih vlaken pa ne bo težav niti za stalno zaposlitev.

Zanjo se zanimajo tudi neštipe-disti, ki jim zaostrena zaposlitvena politika pripravi vrata v delo, razen tega pa jih privlačijo možnosti nadaljnjega razvoja tovarne, boljši medsebojni odnosi, osebni dohodki in delovni pogoji. Tako tovarna po dolgem času spet nima težav, kako naj pritegne višje in visokostrokovne kadre, nekateri se celo vračajo vanjo.

Precej problemov pa Bombažni predilnici in tkalnici Tržič povzročajo nadomestne zaposlitve v neposredni proizvodnji. Letos bo odšlo v redno upokojevit petdeset delavcev, največ kvalificiranih, približno toliko, čeprav se tega ne da načrtovati, pa se jih bo najbrž invalidsko upokojilo. Delovni pogoji so v tekstilni industriji še vedno težji kot v drugih vejah in se jih bistveno ne da izboljšati. Tako je bilo samo v prvem polletju v tovarni devetnajst invalidskih upokojevit.

Narava dela povzroča hrbtenična obolenja, boleznih dihal in ožilja in nekatere druge, ki se jih ne da ozdraviti, zato je zahteva Tržičanov o beneficiranem stažu za tkalke, predice in šivilje povsem utemeljena. Zdaj težave rešujejo, kolikor se pač da, s premestitvami na lažja dela, dogovorili pa so se tudi, da delavec pet let pred upokojitvijo obdrži poprejšnji višji osebni dohodek, če ga na novem delu ne doseže.

Trenutno v Bombažni predilnici in tkalnici pričujejo 32 delavcev, osemnajst pa jih nameravajo še sprejeti. Razen tega jim manjka petnajst mojstrov in dvajset podmojstrov. Pogoji za priučevanje so v oddelkih, kjer ropota, skoraj nemogoči. Zato so se odločili, da jeseni spet odprejo lastni izobraževalni center. Učni prostori bodo opremljeni s stroji in drugimi sodobnimi pripomočki, saj programi vsebujejo predvsem praktična znanja, razen tega pa bo delavnica rabila še za oblikovanje vzorcev.

H. Jelovčan

Francu Omanu prva nagrada

KRANJ – Na svečani seji sveta Zveze Sindikatov v Beogradu, dne 9. julija 1982 je bilo podeljenih 6 nagrad in sicer 2 prvi, 2 drugi in 2 tretji nagradi. Francu Omanu, direktorju IBI Kranj, je bila podeljena prva nagrada za inovacijo na podlagi napredka pogojev in humanizacije dela.

Ob podelitvi te nagrade je prav, da se naj bežno spomnimo na celoten razvoj IBI-ja, posebno pa še na revolucionarni preobrat dela, poslovanja in uspehov ob uresničevanju inovacije »Neprekinjeni proces proizvodnje od vlaken do gotovih izdelkov«. Vzporedno z uresničevanjem te inovacije so se spreminjali in izboljševali tudi pogoji dela v sami proizvodnji. Dobri finančni rezultati kot posledica porasta dohodka pa so omogočili tudi izgradnjo in sodobno ureditev objektov družbenega standarda od menze, počitniških domov, splošne in zobozdravstvene ambulante, otroškega vrta, prostorov družbenopolitičnih organizacij, sejnih dvoran, knjižnice itd. Vse te pridobitve so bistveno izboljšale življenjski utrip kolektiva. Skozi znaten porast osebnih dohodkov zaradi večje produktivnosti dela, skrb za ureditev

stanovanjskih razmer delavcev, kulturnega in športnega življenja, pomoči v stiski, skrb za upokojece, bolne in invalide ter socialno ogrožene delavce, je dosežena socialna varnost delavcev.

Franc Oman je prvi, ki je v Sloveniji prejel nagrado za inovacijo na podlagi napredka pogojev in humanizacije dela.

Nekoč zapostavljeni tekstilni delavec je tako po zaslugi uveljavljene inovacije dobil mesto v družbi, ki mu pripada z ozirom na njegov delež, ki ga daje celotni družbeni skupnosti.

H. Jelovčan

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Spremembe med poklicnimi namerami in vključitvami pri osmošolcih kranjske občine (2)

Za tekstilno stroko med našimi učenci ni bilo zanimanja več let, razen za poklice šivilje. Tudi letošnja generacija se je ob anketiranju odločala le za program tekstilnega konfekcionarja (19), za ostala dva programa tekstilni tehnik in tekstilni kemik pa je bilo malo zanimanja. Vendar pa se jih je vpisalo bistveno več – kar 30. Nekateri so se preusmerili iz smeri tekstilni konfekcionar, ker vseh niso mogli sprejeti, prišli pa so tudi iz drugih programov, kjer so imeli omejen vpis. V istem šolskem centru je tudi program obutvene tehnologije. Le dva učenca sta v anketi izrazila željo po tem poklicu, v program pa se jih je vpisalo kar 45. Za to usmeritev se odločajo predvsem dekleta, ki imajo manjše možnosti za vključevanje. Letos se jih je po zbranih podatkih kar 32 odstotkov preusmerilo iz drugih programov, kjer je bilo prijavljenih učencev preveč.

Tudi za zdravstveno varstvo je zanimanje med mladimi daleč večje, kot pa so kapacitete šol in kadrovske možnosti. Zato tudi v zdravstvenih šolah ni bilo prostora za vse, ki bi se hoteli vključiti. Kar 96 učencev, kar je skoraj desetina celotne generacije, je želelo v ta program. Sprejetih je bilo le 44. Med vsemi programi je znižanje od želja do vključitve najvišje prav v tem programu, kar pa je glede na potrebe po teh kadrih tudi nujno.

Večje razlike med namerami in vključitvami ugotavljamo tudi pri naravoslovno-matematični usme-

ritvi. Ob anketiranju učenci še niso imeli jasnih pojmov, kaj ta usmeritev predstavlja. Do vpisa se je zanimanje dvignilo za več kot 100 odstotkov, kapacitete pa so bile za vse prenizke. Tako je vpisanih manj, kot se jih je želelo vpisati. Preusmeriti se jih je moralo 12, ki so se vpisali na pedagoško usmeritev in v računalništvo, ki sta v okviru istega šolskega centra.

Zanimive so tudi primerjave med zanimanjem mladine za vojaške šole in šole za miličnike in med dejanskimi vključitvami. Zanimanje mladine za te poklice ni več tako majhno kot pred leti. Že v anketi se je za te poklice odločalo 23 fantov, 30 se jih je tudi vpisalo v vojaške šole in v šole za miličnike, sprejetih pa je bilo le 6. Pogoji za sprejem, predvsem zdravstveni kriteriji in tudi šolski uspeh so tako zaostreni, da je sprejetih le malo kandidatov.

Predvidenega razmerja med proizvodnimi in neproizvodnimi programi pri prvi generaciji še nismo uspeli doseči. Predvideno razmerje 70:30 v korist proizvodnih programov v kranjski občini ni bilo doseženo, pač pa je razmerje 60:40. Med neproizvodne programe štejemo tudi blagovni promet in naravoslovno-matematično usmeritev, kar pa ni čisto prav. Ob drugačni klasifikaciji bi tudi v kranjski občini predvideno razmerje dosegli.

Pretežna večina celotne generacije se je vpisala v usmerjeno izobraževanje. Le 2,4 odstotka vseh se je po osnovni šoli zaposlilo in tako za sedaj zaključilo izobraževanje. Zelo malo se jih je odločilo za skrajšane programe. Teh je bilo le 1 odstotek, vsi ostali pa so se vključili v srednje programe. Kljub temu je bilo učencev za vsa prosta mesta premalo. Šolske zmogljivosti so bile za nekaj sto učencev večje od zaključujoče generacije. Zato je vseh učencev za vse programe enostavno zmanjkalo.

Kljub temu ugotavljamo, da je situacija glede na kadrovske potrebe združenega dela ugodnejša, kot je bila prejšnja leta. Ali pa bo tako tudi ostalo, bomo videli potem, ko se bodo učenci razporedili v programe II., IV. in V. zahtevnostne stopnje. Kadrovske potrebe so večje po delavcih III. in IV. stopnje, tehnikov – kar je V. zahtevnostna stopnja je marsikje že dovolj in preveč. Do končne ocene bomo torej morali še nekaj časa počakati.

Branka Košič

Kmetijstvo rabi trajnejše rešitve

Novi republiški dogovor, ki govori o ukrepih za spodbujanje pridobivanja hrane, in zahteve klavničarjev po kritju razlike med ceno mesa, kupljenega v Sloveniji in na Hrvaškem, kamor so se zaradi pomanjkanja živine morali usmeriti, postavljajo pred občinske izvršne svete nove obveznosti – Tak način reševanja je zapleten in zato drag, vrh tega pa kratkoročen – Trajnejša rešitev je vsekakor v urejenih cenah in usklajeni davčni politiki, meni tržiški izvršni svet.

Tržič – Problematika razvoja kmetijstva in preskrbe s hrano postaja iz dneva v dan bolj zapletena, dolgoročne rešitve pa kljub najrazličnejšim ukrepom, ki zadnje čase kar dežujejo, ni. Tako je bila osnovna ugotovitev izvršnega sveta skupščine občine Tržič, ko je v sredo razpravljal o tem, zakaj v mesnicah ni dovolj mesa in preučeval nove obveznosti na področju spodbujanja pridobivanja hrane, ki mu jih nalaga pravkar sprejeti republiški dogovor.

V tržiški občini na leto ustvarijo okrog 150 ton tržnih viškov živine, 500.000 litrov mleka, 700 ton zelenjave in približno 300.000 ton krompirja. Trenutno najzanimivejša je vsekakor meso. V prvem polletju letos so tržiški kmetje oddali okrog 44 ton govejega mesa, medtem ko jim ga je škofjeloška klavnica v mesnice vrnila 67 ton. Odkup je bil enak lanskemu, manjši junija, zato pa znatno krepkejši spomladi, ko je kmetom začelo primanjkovati krme.

Kje torej je goveje meso? V hladilnih skrinjah, kot trdijo klavničarji, ki za kritje razlike v ceni med kilogramom mesa, kupljenega v Sloveniji in na Hrvaškem, kamor so se morali usmeriti, zahtevajo od gorenjskih občin pet milijonov dinarjev? Delež tržiške občine, ki naj bi pomagal k premostitvi krize v juliju in avgustu, znaša 690.000 dinarjev.

Iz sklada za razvoj kmetijstva in pridelovanje hrane tržiški občani že drugo leto namenijo denar za najrazličnejše regrese in stimulacije kmetom. Novi republiški dogovor jim zdaj nalaga dodatne pospeševalne ukrepe v obliki premij za povečanje staleža krav in plemenskih telic, nadomestil za pridobivanje mleka, semenske pšenice in krompirja, regresa za uporabo mineralnih gnojil in podobno.

Koliko vse te obveznosti stanejo, v Tržiču še niso izračunali. Čakajo tudi na tolmačenje dogovora, ki ubira zapletene poti med republiškim in občinskimi intervencijskim skladom, med živinorejsko poslovno skupnostjo in klavnicami. Tak način reševanja problemov zamegljuje dejansko sliko in draži, je menil izvršni svet. Dolgoročna rešitev bi bila vsekakor v urejenih cenah in usklajeni davčni politiki. Dogovorili so se, da bodo na osnovi strokovnih analiz sprožili vprašanje v republiški skupščini in zahtevali, da se namesto administrativnega urejanja problemov skozi očala samoupravljanja poišče pot, ki bo udeležencem v kmetijski verigi pomenila resnično in trajno spodbudo.

Sicer pa, kot so ugotovili, rezerv v tržiški občini, posebno v nižjih predelih, ni. Nekaj več bi se dalo pridelati še na posameznih hribovskih kmetijah, kjer je zemlja razdrobljena, kmetje so stari, nesodoben način proizvodnje pa tudi ne daje vrhunskih rezultatov.

H. Jelovčan

Pomanjkanje deviz in materiala

V jeseniški železarni se zavedajo, da bodo zelo težko uresničili plansko proizvodnjo, saj primanjkuje deviz in materiala domačih ter tujih dobaviteljev

Jesenice – Na domačem tržišču hudo primanjkuje surovin in polizdelkov, kar občuti tudi jeseniška železarna. Prav tako nima deviz za nakup na tujem tržišču.

V železarni so načrtovali, da bodo dosegli 487.000 ton surovega jekla, povečali letno proizvodnjo groblja za 170.000 ton in prodali veliko proizvodnje na tujem tržišču, obenem pa oskrbeli domače kupce. Pri načrtovanju predvidene proizvodnje pa so izhajali iz pričakovane nabave.

Za naslednjih sedem mesecev načrtujejo 7.600 ton polproizvodov z domačega trga in 44.000 iz uvoza, vendar pa jih že zdaj skrbi, kako si bodo zagotovili material na tujem tržišču, saj bo v prihodnje manj deviznega združevanja s kupci. To razliko bi morali nadomestiti za najemanje deviznih kreditov preko kupcev.

Ob realiziranju načrtovane nabave surovin in polizdelkov bodo do konca letošnjega leta dosegli 1.468.860 ton skupne proizvodnje, kar je za 48.440 ton manj kot so planirali v letu 1982. Realizacija v mesecih julij do december bo za sedem-

mesečnim planom zaostala za 33.240 ton. Zaozanki v primerjavi s planom bodo tudi pri gotovi proizvodnji in sicer 9.130 ton v primerjavi z letnim planom oziroma 6.850 ton v primerjavi s sedemmesečnim planom. Če odštejejo še nadplansko proizvodnjo ognjevarnega materiala, pa so ti izpadli večji za okoli 3.500 ton.

Ta ocena poslovnega rezultata jeseniške železarne do konca letošnjega leta izhaja iz dveh predpostavk. V prvi so izhajali iz dosedanjih prodajnih in nabavnih cen, v drugi pa predvideli 10 odstotne podražitve.

Razumljivo je, da ob takšni proizvodnji in ob takšnih zastojih ter pomanjkanju materiala načrtujejo kar precejšen manjši dohodek. Z dohodkom ki ga planirajo, ne bodo mogli zadržati planskih razmerij pri delitvi čistega dohodka. Edini izhod je torej v povišanju cen, prodajnih in nabavnih cen železarskih surovin pa bi bil zaostanek za planom precej manjši in bi bila letna izguba železarne minimalna.

D. Sedej

Prašiči iz farme iz Stične

Zaradi boljše oskrbe s svinjskim mesom je tudi radovljiška občina preko jeseniške klavnice pripravljena sodelovati pri rekonstrukciji prašičje farme v Stični

Radovljica – Maja leta 1981 je jeseniška Klavnica sklenila s temeljno organizacijo prašičjereja Stična samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za rekonstrukcijo prašičjerejske farme v Stični. Po tem sporazumu se je Klavnica zavezala, da bo združila sredstva v višini 35 odstotkov celotne investicijske vrednosti in zagotovila prihodnjo dobavo prašičev iz te farme – 7.000 letno.

Po tem sporazumu za združevanje sredstev predvidevajo, da bodo v Stični prispevali 35 odstotkov vse investicijske vrednosti, nadalje jeseniška Klavnica 35 odstotkov vrednosti, Klavnica Kranj 15 odstotkov vrednosti in Mesarija Litija 15 odstotkov vrednosti.

Klavnica bi tako morala zagotoviti več kot 61 milijonov dinarjev sredstev, ki pa jih sama ne bo zmogla. Prav zato so pripravili sporazum o porazdelitvi obveznosti pri sovlaga-

nju v prasičjerejsko farmo v Stični med jeseniško Klavnico, Specerijo Bled in skupščino občino Radovljica. Obveznosti so si prerazdelili zato, da bi v radovljiški občini zagotovili boljše preskrbo s mesom. Občina naj bi iz proračunskih sredstev nakazala Speceriji dotacijo v višini 2 milijona dinarjev, medtem pa naj bi Specerija preko jeseniške Klavnice združila sredstva za farmo v višini 4 milijone dinarjev. Od tega je dva milijona lastnih sredstev Specerije Bled.

Klavnica bo zato iz dobav, ki jih je sklenila s farmo, dobavila v radovljiško občino 2.000 prašičev letno. Če bi bile dobave iz farme manjše, kot jih predvideva samoupravni sporazum, se tudi finančni delež blejske Specerije zmanjša.

Specerija Bled bo prevzela odplačevanje kredita, ki ga mora najeti Klavnica zaradi sovlaganja v deležu 27 odstotkov.

D. Sedej

Krajani skrbijo za Bled

17. julija praznuje krajevna skupnost Bled svoj krajevni praznik — Bled je danes lepo urejen, čeprav ostaja še precej problemov, ki bi jih radi rešili — Javna razsvetljava, vzorno vzdrževanje parkov in zelenic

Bled — Krajevna skupnost Bled praznuje 17. julija svoj krajevni praznik, ki ga vsako leto obeležijo s številnimi kulturnimi, športnimi in drugimi prireditvami.

Bled živi s turizmom in za turizem, zato je za krajevno skupnost še kako pomembno, da tekoče rešuje vse probleme, ki se pojavljajo pri komunalni urejenosti kraja in pri drugih vprašanjih, ki jih obravnavajo v okviru krajevne skupnosti. Tudi od kraja samega je odvisno, kako zadovoljni bodo tujci, ki bodo prihajali na Bled, kako gostoljubni bodo domačini, s čim bodo postregli in kako nasploh bodo preživljali do-

pustniške dneve ob jezeru, ki slovi po svoji lepoti doma in v tujini.

Krajevna skupnost Bled je v svoj srednjeročni program razvoja napisala vrsto nalog, ki jih je iz leta v leto tudi uresničevala.

• Skupščina krajevne skupnosti je v letnem programu za letošnji program, ki so ga že sprejeli, kot eno pomembnih nalog zapisala obnovo javne razsvetljave. Javno razsvetljavo so že primerno uredili, tako na cesti za Pecovco k osnovni šoli Bled in križišču ceste za varen prehod otrok iz Jermanke in grada. Predračunska, planirana sredstva za razsvetljavo so znašala 300.000 dinarjev, montirali pa so tudi avtomatske aparate za prižiganje svetilk.

Dolgo časa so se krajani pritoževali nad avtobusnimi postajališči i. Zdaj so jih postavili na najbolj »kritičnih« mestih, tako na Mlinem, na Rečici in pri Unionu.

Letošnja splošna akcija krajanov Očistimo Bled je izredno lepo uspela, saj se jo je udeležilo veliko krajanov, ki so počistili v okolici domov, tako, da je danes Bled čist in lepo urejen. Namestili so tudi ustrezne obcestne označbe in znake v središču Bleda ter uredili objezerski del s tem, da so posekali preveč gosto rasla drevesa. Vodnogospodarsko podjetje Kranj pa je lepo uredilo obalo na Mlinem.

V krajevni skupnosti Bled imajo pripravljen projekt za napeljavo krajevnega PTT omrežja za Dobe in Koritno.

Nedavno tega so zrušili tudi stanovanjsko poslopje pri Unionu in tako odpravili ozko prometno blejsko grlo. Delavci Splošno gradbenega podjetja Gorenjc iz Radovljice so držali obljubo in prav lepo pospravili za seboj. Danes križišče še naprej urejujejo.

Letos prvič so na Bledu odprli sprehajalno stezo pod vilo Bled, tako, da je za tuje in domače goste sprehod okoli jezera še lepši in še bolj privlačen. Sprehajalna steza je nedvomno precejšnja popestritev turistične ponudbe Bleda.

Krajevna skupnost Bled je letos namenila nekoliko več sredstev za vzdrževanje parkov in zelenic, kar se dobro pozna. Lepo je videti čiste in negovane zelenice, a ne le v središču, temveč tudi v neposredni blejski okolici.

Prav tako je krajevna skupnost namenila dovolj sredstev za kontejnerski odvoz smeti po naseljih. Čaka pa jih še ureditev na starem blejskem pokopališču.

Blejski pripravljajo dokumentacijo za rekonstrukcijo Prežihove ceste na Mlinem, investitor pa bo območna vodna skupnost, izvajalec pa Vodnogospodarsko podjetje Kranj. Ker se tudi Jarše z novimi stanovanjskimi bloki vedno bolj širijo, bo treba poskrbeti tudi za ustrezno ceto, saj so ceste postale preozke.

Medtem ko je v občini že sprejet načrt za ureditev središča Bleda pa Blejski težko pričakujejo novelacijo urbanističnega načrta.

V okviru krajevne skupnosti dobro delujejo družbenopolitične organizacije, krajevna skupnost se preko njih vključuje v vse pomembnejše akcije. Uspešna so tudi številna društva, ki delujejo na Bledu in ki prinašajo s svojimi uspehi tudi številna domača in tuja priznanja.

Ljudje se v krajevni skupnosti Bled znajo dogovoriti in tudi uresničiti posamezne akcije in rezultat tega je, da je danes Bled lepo urejen, da ni večjih komunalnih problemov, ki bi motili tako krajanje kot obiskovalce. O vsem pa se dogovarjajo v okviru krajevne skupnosti in v okviru delegatskega sistema, ki so mu posvetili vso potrebno pozornost. 5.300 prebivalcev v Zagorinah, Zelenah, Gradu, na Rečici in na Mlinem je torej zadovoljnih, problemi pa, ki še ostajajo, pa so obveznost in naloga vseh v prihodnjem obdobju ...

Kaj mislijo Blejski o Bledu

Bled je danes lepo urejen, sprejema številne domače, predvsem pa tuje turiste, ki se na Bledu prijetno počutijo.

Na Bledu pa seveda živijo tudi domačini, ki imajo takšne ali drugačne probleme, želje in interese. Rešujejo jih v okviru krajevne skupnosti, v okviru delegatskega sistema in v družbenopolitičnih organizacijah.

Kaj mislijo nekateri Blejski o Bledu, svojem kraju?

Marjeta Bačar je doma z Bleda, zaposlena pa je v pisarni krajevne skupnosti Bled in zato redno spremlja problematiko razvoja kraja:

»V krajevni skupnosti si vsi prizadevajo, da bi prišli do problema, želja in interesom krajanov, ki na Bledu in v njegovi okolici živijo. Mislim, da je krajevna skupnost Bled v minulem obdobju rešila že vrsto, predvsem komunalnih težav in da je danes Bled čist, lepo urejen s številnimi zelenicami. Pomembna pridobitev je obnova razsvetljave v zadnjem času, obnova, ki so ji jo Blejski že dolgo časa želeli.«

Francka Kalan je doma z Rečice na Bledu:

»Ne bi mogla reči, da bi na samem Bledu kaj manjkalo ali da bi kaj izrazilo bodlo v oči krajanov Bleda. Čeprav so v krajevni skupnosti v zadnjem času že precej asfaltirali, je posebej v nekaterih naseljih ostalo nekaj poti neasfaltiranih. Te poti pa služijo tudi tujcem, ki prihajajo na Bled in se radi

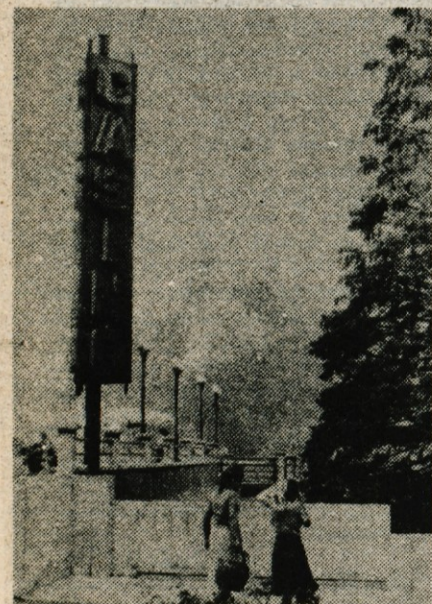

odpravijo na sprehode. Na Rečici si krajani tudi zelo želijo vrtca, saj sta tako šola in vrtec kar precej daleč.«

Lovrenc Zupan z Bleda je med najstarejšimi krajani, saj je star 81 let, a še vedno izredno čil:

»Bled je v zadnjem času doživel precejšen napredek, kar poglejte: zrasi so novi hoteli, Park, denimo in drugi. Krajevna skupnost je poskrbela, da so domala vse poti in ceste asfaltirane, zdaj je tudi Unionsko križišče čisto. Jezero, ki je tako hudo problem, se čisti, in kot slišim, je letos že znatno boljše, čeprav je šlo in bo šlo za njegovo čistočo veliko denarja. Le to je precej težko, ker v trgovinah zmanjka artiklov, ki jih potrebujemo domačini, še bolj pa tujci, ki prihajajo k nam.«

Vabi blejski Casino ...

Vzela se bosta Marica in Srečo

Iskali smo in našli: gorenjski par, ki se bo poročil na blejski Kmečki ohceti — Najprej hec, zdaj gre pa za zares

Zgornja Lipnica pri Radovljici — Zgornja Lipnica, nedaleč od Radovljice je lep kraj, ki ga poznajo

večinoma le domačini. Tu so trdne in velike kmetije z lepimi senožeti, tu so doma pridni in delavni ljudje.

Na blejski Kmečki ohceti se bosta vzela Marica in Srečo ... Foto: D. Sedej

Večinoma so zaposleni v delovnih kolektivih okolice, domala vsi pa doma še kmetujejo.

Tako je tudi pri Ponavčevih, kjer je doma Marica Janša. Marica je zaposlena v Iskri v Lipnici, vsak dan pa imajo doma po delovnem dnevu v tovarni še veliko dela. V hlevu je živina, polje mora biti obdelano. Marica je zato le redkokdaj našla čas, ki bi ga posvetila sebi, vendar je v minulih letih izredno rada sodelovala v domačem dramskem društvu. V krajevni skupnosti Lancovo, kamor Zgornja Lipnica sodi, imajo prizadevno amatersko skupino in veliko iger so že »postavili« na oder.

Vendar Marice nismo obiskali zato, da bi jo povprašali po njeni aktivnosti v krajevni skupnosti. Marico so med prijavitelji pari za blejsko Kmečko ohceto izbrali pri Turističnem društvu Bled v skupni akciji, ki smo jo organizirali skupaj z Glasom. Iskali smo primeren par za Kmečko ohceto, par kmečkega stanu in Marica se je prijavila.

»Najprej sem kar v hecu povprašala, pa se je potem vse tako resno obrnilo, da se bom zdaj res poročila na ohceti,« pravi sramežljivo bodoča nevesta, ki ji je kar malo nerodno, da bo stopila pred matičarja v gorenjski »opravi« in ob pogledu številnih obiskovalcev. »A zdaj je, kar je,« se nasmeje. Prijazna in vljudna je, brž nam pokaže Pusti grad nad hišo, razvaline gradu, ki jih pozna le malokdo.

Njen izbraniček je Srečo Melinc, doma s Trnovega ob Soči. Tudi Srečo izvira iz trdne kmetije, doma ima mamo, tako, da bo zdaj veliko presojeno vredno odločitev, kje bosta mladoporočenca odslej kmetovala. Pri Ponavčevih imajo v hlevu štiri repe in dokaj veliko kmetijo, prav tako je za kmetijo treba skrbeti na Primorskem.

»Se bomo že zmenili, tako, da bo prav,« pravi veselo Marica, dostopna in prijazna.

In seveda ne gre brez velevažnega vprašanja, ki se par za kmečko ohceto pač mora zastaviti: kje in kako sta se spoznala? »Oh,« zamahne z roko Marica, »nekoč se je pri nas oglasil, po nekih opravilih in saj veste, kako to gre ...«

Seveda vemo. Blejski organizatorji so dobro izbrali in tako bodo Marico in Srečota predstavili v sredo, 21. julija, ob 20.30 uri v dvorani Kazine na Bledu. Oba bosta, postavna in vesela — v gorenjski narodni noši.

Na Mlinem so lepo uredili obalo ...

**KRAJEVNA
SKUPNOST
BLED**

čestita vsem delovnim ljudem in občanom za krajevni praznik ter za dan vstaje slovenskega ljudstva in želi v naprej še več delovnih uspehov

Prireditve ob prazniku

Ob blejskem krajevnem prazniku je krajevna skupnost Bled skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami in društvi pripravila vrsto zanimivih prireditev.

V petek, 16. julija, bo ob 17.30 uri odkritje skulpture Skupine IX v parku.

V petek, 16. julija, bo ob 18. uri slavnostna seja skupščine delegatov v dvorani Kazine v Parku hotelu.

V soboto, 17. julija, bo ob 15. uri srečanje borcev NOV za Goščo.

V soboto, ob 20. uri bo Blejski večer, koncert na osvetljenem jezeru s folklornimi plesi na terasi Park hotelu.

V nedeljo, 18. julija, bo ob 16. uri promenade folklornih skupin po blejskih ulicah, ob 17. uri pa srečanje folklornih skupin radovljske občine v festivalni dvorani.

V ponedeljek, 19. julija, bo ob 17.30 uri koncert mešanega pevskega zbora KUD Zasp v cerkvi na otoku.

V sredo, 21. julija, bo ob 20.30 uri večer jugoslovanske folklorne Festivalni dvorani. Nastopil bo Lado iz Zagreba. V sredo, ob 20.30 uri bo tudi koncert zabavno glasbenega ansambla Alpeški kvintet in predstavitve para Kmečka ohceti Bled 82 v dvorani Kazine v Park hotelu.

V četrtek, 22. julija, bo ob 17. uri promenadni koncert v Zdraviliškem parku. Koncert bodo pripravili gorjanski godbeniki.

V petek, 23. julija, bo ob 16. uri otvoritev Centra za pospeševanje domače in umetne obrti Grimše pri Bledu in ob 19. uri otvoritev razstave akademske slikarke Melite Vovk v festivalni dvorani na Bledu.

Prav prijetno je posedeti na terasi pred hotelom Park...

Gostom ni dolgčas

Na Bledu vsako leto v glavni turistični sezoni pripravijo številne prireditve, tako, da gostom resnično ne more biti dolgčas. Turistično društvo Bled izda letne informacije, v katerih so natančno opisane vse prireditve, ki so turistom na voljo.

Tako so v mesecih od junija do septembra promenadni koncerti v Zdraviliškem parku, koncerti, ki jih pripravijo godbe na pihala iz okolice. Po notelih ali na terasah so nastopi folklornih skupin tako znanih in priznanih kot tudi folklornih skupin amaterjev iz blejske okolice. Na Bled povabijo naše znane umetnike, glasbene, ki požanjejo velik uspeh kot tudi naše slikarske umetnike, ki razstavljajo v Festivalni dvorani.

Poleg golf turnirjev na igrišču za Golf ter ostalih športnih tekmovanj organizirajo blejski hoteli za goste tedensko piknike na Homu nad Zasipom, tako, da se gostje med seboj spoznavaajo, se pogovorijo in se vedno prav prijetno zabavajo. Obvezna je tudi prireditev za lepoto Bleda v Kazini, ki razumljivo privabi številne obiskovalce.

Največja prireditev pa je nedvomno blejska Kmečka ohcet, ki so jo prizadevni turistični blejski delavci pripravili tudi za letos. Ob blejski Kmečki ohceti, na kateri se »zares« poročita ženin in nevesta kmečkega rodu, doma

z Gorenjske, se vrstijo številne etnografsko-turistične prireditve, ki so nadvse privlačne za tujce in tudi domačim prava poslastica. Tokrat nameravajo organizatorji pripraviti tudi razstavo starin v Festivalni dvorani, razstavo tistih predmetov, ki so jih pri kmečkem delu ali domačem opraviu uporabljali naši predniki.

Za blejsko turistično ponudbo skrbijo tudi »fijakarji« pa »pletnarji« in drugi, ki imajo kot blejska zanimivost vedno dovolj dela. In če ob vsem tem natanko premislimo — resnično se na Bledu v sezoni marsikaj dogaja in resnično gostom po hotelih, domovih in pri zasebnikih ne more biti dolgčas.

Kovinska delavnica Bled p. o.

Seliška cesta 4 b
tel. (064) 77-416, 77-417

se pridružuje čestitkam za krajevni praznik Bleda in štiridesetletnico vstaje slovenskega ljudstva

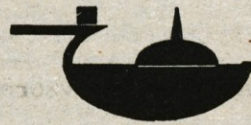
Splošno, stavbno in strojno ključavničarstvo
Priporočamo se za nadaljnje sodelovanje s svojimi kvalitetnimi storitvami

KMETIJSKA ZADRUGA BLED

*čestita vsem članom in občanom
za praznik Bleda in dan vstaje*

V vrtnariji in cvetličarni opravlja vse vrtnarske in cvetličarske storitve

Poleg reprodukcijskega materiala za kmetijstvo prodaja tudi gradbeni material

TURISTIČNO DRUŠTVO BLED

čestita vsem članom in občanom za

PRAZNIK BLEDA

— 17. julij in vabi na prireditve, ki so organizirane v počastitev praznika

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

TOZD inozemski turizem
turistična poslovalnica Bled

priporočata svoje storitve in čestitata vsem delovnim ljudem ob krajevnem prazniku Bleda in k dnevu vstaje

vezenine bled

tovarna čipk,
vezenin in konfekcije Bled, n. sol. o.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem
čestitamo za praznik Bleda, občinski praznik
Radovljice in dan vstaje slovenskega ljudstva

Obrtno gradbeno podjetje

GRAD BLED

Izvajamo vse vrste nizkih in visokih gradenj ter nudimo gradbene obrtniške usluge

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ČESTITA ZA PRAZNIK BLEDA
IN DAN VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA

INTEGRAL

DO Golfturist Ljubljana
n. sub. o.

PARK HOTEL

TOZD
Park hotel Bled

GOLF HOTEL

TOZD
Golf hotel Bled

za praznik Bleda, dan vstaje in občinski
praznik Radovljice čestitamo vsem
občanom in delovnim kolektivom

Hotelsko turistično podjetje
Bled z n. sol. o.

Grand hotel Toplice, hotel Jelovica, hotel Krim,
hotel Lovce, Turizem in rekreacija,
Igralnica — Casino

Vsem delovnim ljudem in občanom čestitamo za praznik Bleda, dan vstaje in občinski praznik Radovljice ter se priporoča.

RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR

BURNA PEKINSKA LETA

6

O dogajanjih na Kitajskem so nas vrsto let poučevala prej novinarska ugibanja kot dejstva, zdaj pa poznamo tudi resnico

Kako naj bi se drugače politično izpostavljajal z javnim priznanjem Maovi pobudi za krvavo zadušitev manifestacij na trgu Tien An Men 5. aprila 1976; takrat so namreč stotisoči od komemorativni slovesnosti za premierom Zhou Enlajem posredno demonstrirali proti poznejši tolpi četverice. Prav tako se je Hua javno izrekel, da je ravnal Mao Zedong popolnoma prav, ko je po teh manifestacijah strmoglavil Deng Xiaopinga, takratnega podpredsednika vlade oziroma vršilca dolžnosti premiera. Ta njegova poteza je bila do neke mere logična. Če bi priznal, da je bila Maova odločitev glede Deng Xiaopinga zmotna, bi se po logiki vsiljevalo sklepanje, da se je Mao »motil«² tudi takrat, ko je Hua Guofeng določil za svojega naslednika, to je, za predsednika partije. Zato je Hua še dolgo v javnih govorih ponavljal »geslo, da je treba brez premora nadaljevati kritiko Deng Xiaopinga in se upirati desnemu vetru, ki skuša postaviti na glavo obstoječe vrednote«. V običajnem jeziku je to pomenilo, da se je treba upreti rehabilitaciji vseh, ki so kakor koli veljali za Maove nasprotnike.

Toda generali niso podprli Hua Guofenga proti četverici zato, da bi on nadaljeval njihovo politiko. Januarja 1977 se je po zidnih časopisih — sloviti dazebao — začela kampanja za rehabilitacijo Deng Xiaopinga. Eden od generalov je celo povedal, pod kakšnimi pogoji so radikalni Wu De (takratni pekinški župan), Wang Dongxing in Chen Xilian podprli Hua Guofenga proti tolpi četverice: »Potrditi, da je bila kulturna revolucija uspešna, nadaljevati kritiko Denga in se upreti desnemu vetrovom.«

DRUGA VRNITEV DENG XIAOPINGA

Hua je moral popustiti pritisku in je privolil, naj med partijskimi kadri izvedejo anketo, da bi ugotovili, kaj mislijo o rehabilitaciji Deng Xiaopinga. Že marca 1977 je Hua na delovni seji CK izjavil, da je »Deng sicer delal napake, da pa je žel tudi uspehe in da v nobenem primeru ni bil vpleten v kontrarevolucionarne izgrede 5. aprila 1976«. Navrgel pa je, da bo vsekakor še dolgo trajalo, preden se bo Deng vrnil v politično življenje.

Deng se je 10. aprila s posebnim pismom zahvalil Hua Guofengu: ceni, da so končno le priznali, da ni bil vpleten v kontrarevolucionarne dogodke 5. aprila 1976; priznava tudi, da je zagrešil napake; kar zadeva delo, ki mu ga mislijo zaupati, pa prepušča odločitev centralnemu komiteju. Z drugimi besedami, jasno je dal vedeti, da o njegovi vrnitvi v politično življenje ne bo odločal Hua Guofeng, marveč centralni komitej, in da bo ta, ne pa Hua, sklenil, kakšno funkcijo bo Deng prevzel v novem vodstvu. Ali še drugače, opozoril je Hua Guofenga, da še ni legalizirano njegovo imenovanje na za predsednika partije ne za predsednika vlade. Več generalov, med njimi tudi Xu Shiyu, pa je nekajkrat povedalo, da šest Maovih pismenk (»dokler ti upravljaš, sem miren«) pomeni samo osebne poglede pokojnega predsednika in da te pismenke v nobenem pogledu ne morejo veljati kot odločitev centralnega komiteja. Stvar je bila jasna — Hua Guofeng ne bo mogel legalizirati svojega položaja kot predsednik partije in predsednik vlade, dokler ne bo uredil odnosov z Deng Xiaopingom.

Julija 1977 je CK zaupal Dengu važne funkcije. Postal je podpredsednik CK, podpredsednik vlade in šef generalštaba!

Na vrhu kitajskega vodstva je bilo vzpostavljeno novo razmerje sil: Hua Guofeng kot prva osebnost, ki jo podpirajo preživeli frakcije iz kulturne revolucije; maršal Ye Jianying kot druga osebnost v hierarhiji, označen kot steber politične sredine; in Deng Xiaoping, tako imenovani radikalni reformator, kot tretja osebnost. Vendar je Hua slabe tri mesece prej — 4. aprila 1977 — izjavil predstavniku švedske marksistično-leninistične partije Rolandu Pettersonu, ki je bil na obisku v Pekingu: »So ljudje, ki zanikajo, da je bila kulturna revolucija uspešna. Proti njim se je treba boriti.« O Dengu pa je rekel: »Seveda mu je treba dati kakšno delo, toda ne smemo pozabljati, da je zagrešil hude napake.«

Tudi v tem je določena logika. Če bi se odrekli osnovnim postulatam kulturne revolucije in jih zavrgli, bi se ne mogli ustaviti samo pri tem. Plaz bi se sprožil in stresla bi se vsa zgradba. Treba bi bilo raziskati, zakaj je sploh nastala kulturna revolucija, in tako bi prišli do konflikta med obrambnim ministrom Peng Dehuajem in Mao Zedongom zaradi »Velikega skoka naprej«, ki se je leta 1959 končal z velikim gospodarskim polomom. Če bi segli tako daleč, bi bilo treba kritično oceniti Maovo odločitev, da zamenja Peng Dehuaja z Lin Biaom in nemara Peng Dehuaja celo rehabilitirati. (Konec leta 1978 je bil Peng Dehuai kljub odporu Hua Guofenga rehabilitiran.) Tak proces bi pripeljal celo do zahtev, da se rehabilitira Liu Shaoqi, ki je v konfliktni situaciji 1959 prevzel od Mao Zedonga funkcijo šefa države. (Liu Shaoqi je bil rehabilitiran februarja 1980.) Kje bi se plaz ustavil? Zato se je Hua skušal utrditi na teje črti: »da«² za odpiranje, toda v kontinuiteti. Torej bi bilo to politično odpiranje samo dodatek tistemu, kar je razvoj prinesel po razglasitvi LR Kitajske, med kulturno revolucijo in po Maovi smrti.

SAMOKRITIKA V SLOGU MARKA ANTONIJA

Hua Guofeng je privolil v vrnitev Deng Xiaopinga pod pogojem, da opravi samokritiko. Bolje bi bilo zanj, če tega ne bi zahteval, kajti Dengova samokritika je bila oster napad na vso dotedanjo politično prakso na Kitajskem.

»Da«, je priznal Deng, »nisem imel prav, ko sem se jezil na predsednika Mao Zedonga, ko me je na začetku kulturne revolucije poslal v Jiangxi na prevzgojo. Predsednik Mao me je sprejel, preden sem odšel. Rekel mi je, da sem v svojem delu pokazal sposobnost, da pa sem delal na slepo in nisem upošteval razrednega boja. Zato me pošilja v Jiangxi, kjer se bom prekalil v praktičnem delu. Takrat sem predsedniku odvrnil, da bi v svojem praktičnem delu ravnal bolj modro, če bi se zgledoval po Lin Biau, če bi si znal iz enega »da«² ali enega »ne«² spletati lovorove vence, ali če bi tako kot Lin Biao napadal in kritiziral vse in vsakogar. Predsednik mi je rekel, da bo zgodovina pokazala, ali je Lin Biao ravnal pravilno ali ne, in da nimam razloga za to, da bi se kot konj vzpenjal na zadnje noge. Gledano nazaj moram priznati, da je bil predsednik Mao genialno daljnoviden, ko je dopustil, da je Lin Biao zganjal svoj spektakel. Če ne bi bil dal Lin Biao prostih rok, se ne bi nikdar razkrito, kakšna pošast je bil. Seveda, ta metoda nas je drago stala. Dežela je nazadovala, skoraj tja do fevdalnega obdobja...«

Deng je skromno zamolčal, da je zgodovina glede Lin Biao dala prav njemu in ne Mao Zedongu, toda vsi, ki so poslušali ali brali njegovo samokritiko, so to očitno dejstvo prebrali med vrsticami.

Deng je spremenil svojo samokritiko v antimaoistično filipiko: »Pred kulturno revolucijo sem se preveč ukvarjal z rutinskimi zadevami. Čim več sem imel stikov z Liu Shaoqijem, tem manj sem zahajal po navodila k Mao Zedongu, ki me je grajal: »Pogosto vam govorim o razrednem boju, da vas to že kar utruja, saj me vse poredkeje obiskujete. Preveč čepite skupaj s to ekipo. (Liu Shaoqi, ki je predstavljal državno oblast, medtem ko je bil Deng takrat generalni sekretar partije.) Nekega dne se bo zgodilo nekaj grdega.« Če bi bil poslušal predsednikov svet, ne bi bil odstavljen! In pozneje me je predsednik spet poklical k javnim poslom. V bojazni, da ga ne bi razočaral, sem zablodil v koncepcijo o štirih modernizacijah (glavni avtor te koncepcije je bil takrat še živeči premier Zhou Enlai), v koncepcijo, ki ni znala ločevati bistvenega od nebitnega, glavnega od postranskega... Tako sem dal tolpi četverice priložnost, da me je zgrabila za rep in mi jih pošteno naložila po grbi...«

obramba

obramba

obramba

obramba

17 Radovan Timotijević

I. DESANT NA DRVAR ALI SKOK V PRAZNO

»Kaj pa si počel toliko časa?« ga je vprašal Stanko.

»Bilo je več brzojavk, dešifriral pa sem le najpomembnejšo,« je odgovoril radiotelegrafist in dal Stanku besedilo.

Ukaz je bil kratek in jasan. Šef obveščevalnega centra 7. korpusa Milan Pišler je zahteval, naj nemudoma preverijo, če je sporočilo o nemških namerah glede napada na Drvar resnično in odkod izvira.

SESTANEK V NEMŠKI POSTOJANKI

Brž ko sta prebrala obvestilo, sta se dogovorila, naj Jože naslednjega dne krene v Sežano in se sestane s Tonetom, ki je bil tam v službi. Naloga je bila težavna, pot pa nevarna. Res pa je, da je bil Jože sposoben obveščevalec in da je večkrat odhajal v Sežano. Bil pa je tudi že v Trstu z namenom, da bi razkril neko nemško skrivnost. Tja je cdhajal preoblečen v duhovnika ali bolničarja, nekoč pa se je iz mesta vrnil v kamionu skupaj z nemškimi vojaki.

»Kako pa misliš opraviti to pot?« ga je vprašal Stanko.

»Imel bom dokumente, po katerih bom igral vlogo trgovca,« je odgovoril Jože.

»Svetoval ti bi največjo previdnost in glej, da se zjutraj takoj vrneš,« mu je pred odhodom naročil Stanko.

»Prišel bom zanesljivo, razen v primeru, če bi se mi kaj primerilo med potjo,« je odvrnil Jože.

Proti Sežani se je odpeljal ponoči na kolesu, pod suknjičem pa je imel pištolo. Vozil se je po stranskih poteh in skozi gozdove. Ko se je pripeljal v bližino vasi Prelože, je iz smeri Lovek zaslišal dva strela. Jože se je nemudoma umaknil v gozd, po kratkem zastanku pa je spet zahajal kolo in vozil še hitreje.

Ob cesti sta bili dve hiši, ki ju je dobro poznal. Ko pa se je približal prvi hiši, je pred njo nepričakovano zagledal nemškega stražarja, kako se sprehaja gor in dol. To ga je presenetilo, ker je vedel, da prejšnjega dne tam še ni bilo Nemcev. Zato je v velikem loku obšel to nevarno mesto in nadaljeval pot proti Sežani.

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(34. zapis)

Nadaljujem pripoved o Rašici — slovenski vasi, ki jo je požgal nemški okupator že prvo leto svoje barbarške strahovlade pri nas. Ker sem o tem zločinu že pisal v prvem zapisu, se velja zdaj še podrobneje seznaniti z vasio in hribom Rašico — kako je bilo nekoč in kako je sedaj. To mi ne bo težko, saj sem na Rašico prihajal že v mladih letih kot izletnik in tabornik, v letošnji pomladi pa sem jo obiskal kar dvakrat.

IZLETNIŠKA RAŠICA

Tako je hoté imenujem. Saj je bila Rašica do vdora okupatorja priljubljena izletniška točka: zaradi svoje bližine, nezahtevne strmine in obsežnega razgleda na posavsko ravan in vse tja do Mokra in Krma. Na sever pa se je odprl pogled na gorenjska polja in na bele skoraj pravilne Kamniške planine.

Seveda pa nas je slejkoprej privabljal na Rašico tudi »raziskovanje«² sicer skromnega a vendar tako zanimivega kraškega podzemlja v skalnatem ostenju Reber tik nad vasio Rašico. Skalovju pod jamami pravijo Pod Sitom; eni od največjih jam, ki je bila v davni menda celo obljubena, je ime Zidanica. Potem imamo še Veliko jamo, Lisičjo jamo ali Volčjo jamo, Hudčevo jamo in Spehovko. Na Kampežu, manjši planoti pod skalovjem, so po ustnem izročilu počivali Turki, da so se oddušili na svojih pohodih proti Gorenjski. Iz številnih jam so ob naših radoznalih obiskih srfotali tihi netopirji; v kolikor niso v temi obviseli na policah in na stropih. Lep pa pogled na -viseče jate polptiča-polmši gotovo ni bil; prej srhljiv. Pa vendar je živalica tako neškodljiva!

Sama vas Rašica leži na nadmorski višini 425 m; vrh hriba Rašice pa je visok 641 m, torej se dviga kar 216 m nad vasio. No, da bi še vnaprej ne zamenjavali imena vasi in vrha nad njo, se vrh Rašice sedaj imenuje Vrh Staneta Kosca.

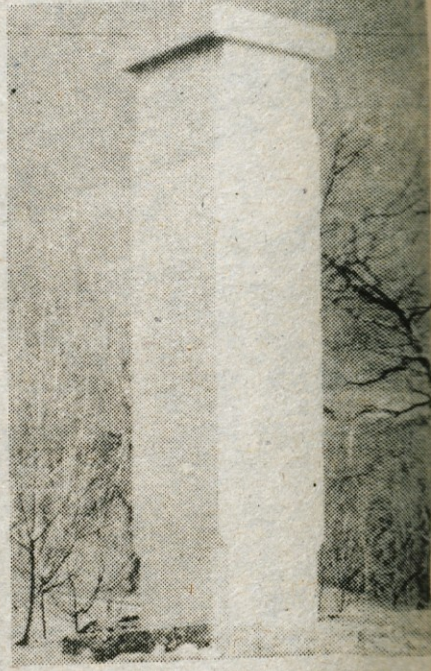
Vzasih je bila Rašica lična hribovska vasica z vso potrebno »infrastrukturom«, kot bi rekli danes. Imela je svojo gostilno, svoj gasilski dom in svojo malo gotsko cerkvico sv. Križa, v listinah se omenja že leta 1526). Tudi svoj lastni vodovod (napeljan iz Urhovega studenca in iz studenca Pod znamenjem) so imeli vrli Raščani, kot sami sebi pravijo:

Do okupacije so se domačini preživljali s kmetovanjem, umno sadjerejo in uspešno živinorejo. Zavetnega polja je bilo za nezahtevno vas kar zadosti.

MUČENIŠKA RAŠICA

Ne morem drugače imenovati požganih slovenskih vasic — čeprav so skoraj vse v celoti po osvoboditvi obnovljene. Četudi je tudi res, da je bila Rašica le izseljena in požgana; drugje pa je okupator vaščane postrelil ali pa kar žive zmetal v goreče domačije.

Danes je Rašica že kar nova vas. Kar preveč nova in delno skažena z nasilno modernimi gradnjami. Spomeniško varstvo, varstveniki okolja, arhitekti in urbanisti se tu niso posebno izkazali. Vas skoraj ne sodi več v to lepo naravno okolje. Nikamor se ne premakne obnova v ognju

Rašica: spomenik v obnovljeni vasi

močno poškodovane stare vaške cerkvice. Tudi pomnik (preprost kamnit kvader), ki ga je zasnoval arhitekt Marko Slajmer, je le preskromna oddolžitev mučeniški vasi. Pa še postavljen je na tako neroden kraj, visoko nad cestnim ovinkom.

Napis na spomeniku slove: Poleti 1941 se je iz gozdov nad Rašico širil junaški odpor zasužnjene slovenskega ljudstva. Da bi ga strli, so fašistične tolpe 20. 9. 1941 požgale vas, prvo v Sloveniji, vaščane pa izgnali.

Na Rašici, ki je ostala k sreči še vedno vsaj po videzu kmečka vas, živi nekaj čez sto domačinov. Starjši so doma, mlade pa mika zaslужek v dolinski industriji. Le neveste iz ravninskih krajev se nerade prileže v hribe. To je pa splošen pojav — povsod po svetu. Le tisto pa gotovo še velja: če hoče možak dobiti dobro, marljivo in delovno ženo, naj gre v hribovske vasi ponjo!

Sicer pa tudi na Rašici že brne traktorji s svojimi priključki. Današnja Rašica noče biti nazadnjaška vas.

VRH RAŠICE ALI VRH STANETA KOSCA

Že pred leti, ko so gradili Planinski dom Rašiske čete na vrhu Rašice, je bila vozna pot od vasi do vrha kar dobro oskrbovana. Nalivi in vožnje težkih tovornjakov pa so s trudom zgrajeno cesto tako poškodovali, da je le še pešačenje po njej možno. Dobro ure zložne hoje je do vrha.

Preden pa prisopeš do Planinskega doma, prebereš na v skalo ob pot vklesan napis:

Na tem območju je bila 28. 7. 1941 ustanovljena Rašiska četa, ki se je od bojevala proti okupatorju in do mačim izdajalcem.

Ob kovinastem ograjdu razglednega stolpa na vrhu — streljaj daleč od Doma — je pritrjena plošča z napisom:

Na tem mestu je bil 17. 8. 1941 začetku vstaje slovenskega ljudstva ustanovljen Kamniški bataljon, ki je zajel borce od Save do Kamniške strani.

obramba

»Da«, je začel pojasnjevati Tone. »Zgodilo se je takole: V Sežano je prispel doktor Herzelet iz mornariškega Abwehra na Reki. Z njim se poznam še od takrat, ko sem bil v Trstu. Ob tej priložnosti mi je zaupal, da je prišel v zvezi z neko silno pomembno zadevo.«

»Kje sta se pogovarjala?« ga je prekinil Jože.

»V moji pisarni v štabu divizije,« je odgovoril Tone in nadaljeval: »Nato mi je povedal, da se 2. oklepna armada pripravlja na velik napad na Drvar. Povedali so mu, da je tam mestece v zahodni Bosni in da je tam partizanski Vrhovni štab. Napada se bodo udeležili tudi padalci. Ko sem ga vprašal, kdaj se bo to zgodilo, mi je odgovoril, da kmalu. Vendar za dan tudi sam ne ve. Nato sem ga vprašal, kaj naj bi jaz tam počel. Odgovoril mi je, da bo mnogo dela v zvezi z zaslisevanjem prebivalstva in ujetnikov in da je moja prednost v tem, ker govorim slovensko, medtem ko drugi znajo le po kako besedo. Odgovoril se mu, da moje zdravstveno stanje ne bo preneslo tolikšnega napora in da imam težave z želodcem.«

Pepelnik je bil poln cigaretnih ogorkov, zunaj pa se je začelo daniti.

»Doktor z mojim odgovorom ni bil zadovoljen, nato pa mi je naročil, naj o tem nikomur ne govorim. O tem sem vas takoj obvestil in razen tega se o Drvarju nisva nič drugega razgovarjala,« je Tone končal svojo pripovedovanje.

NAŠ ČLOVEK V NEMŠKI PROTI OBVEŠČEVALNI SLUŽBI

Jože se je pri Tonetu natančneje informiral o delu štaba nemške 188. divizije, ki je imel sedež prav v Sežani, o obveščevalni službi in razporeditvi nemških enot, nato pa je prešel na glavno vprašanje v zvezi z nemškimi pripravami za napad na Drvar.

Mimogrede

Avgust koso brusi...

Avgusta Božiča s Poljan nad Jesenicami smo srečali ob cesti v ranem poletnem jutru, ko mu je v roki zvonko pela kosa. Kosil je ob cesti, tisti del travnika pač, kamor kosilnica ne more in kamor se ji tudi ne splača. Delal je zase, za krmo dveh kravam in telici v svojem domačem hlevu.

»Upokojen sem, enaintrideset let sem delal, potem sem šel v invalidski pokoj,« pravi Avgust Božič, »kar sedemnajst let sem delal v jeseniški železarni, v martinarni, kot prvi janski zidar. Najprej je bilo v martinarni težko delo, nazadnje so se delovni pogoji izboljšali. Zdaj sem doma, imam kar dobro pokojnino, 9.000 dinarjev na mesec in tako kar gre.«

Božičevi s Poljan imajo sina, ki je invalid in živi doma. Kot pravi oče, je bil komaj šestnajst mesecev star, ko je zbolel za meningitisom in tedaj, »saj veste, niso še tako znali pozdraviti kot danes« in tako je otrok vseskozi doma. Poskušali so z zavodom v Kamni gorici, a tam je ostal le malo časa — starša sta ga vzela v domačo oskrbo.

Avgust pravi, da poleti pokosi vse tiste senožeči na Poljanah, ki so v strmih hribu, tiste, ki jih je lahko pokositi le s koso. V najem jih je vzel in za njegovo živnino je kar dovolj. Pa še več bi lahko pokosil, ko bi le zmogel.

»Kar pogledajte, tja gor,« pokaže na kočanske hribe, »tam gor je še veliko krme. Tam gor, kjer je zeleno, je strmo, a na drugi strani so dolinice, ki jih nihče ne kosi. Kmetje so večinoma v službi, imajo kosilnice in pokosijo na ravnini, da pa bi »ročne« kosce najeli, se jim nikakor ne splača. Veliko rovtov je še tod okoli, veliko krme bi lahko imeli...«

In spet sta zapela brus in kosa in spet se je Avgust zagrizel v delo.

D. Sedej

Avgust Božič s Poljan nad Jesenicami je zavihtel koso... Foto: D. S.

Natečaj Žirovskega občasnika

Uredništvo časopisa Žirovski občasnik vabi vse krajanke ter druge posameznike in društva, ki se amatersko ali profesionalno ukvarjajo s fotografijo, da sodelujejo v natečaju krajevnega glasila.

V številki, ki bo izšla ob koncu leta, žele v rubriki »Domoznanstvo« fotografsko predstaviti naselja v okolici Žirov. Gre za vasi in zaselke, ki spadajo v krajevno skupnost Žiri ali pa so kdaj v zgodovini sodila k Žirem.

Za udeležbo v natečaju sta potrebna dva črnobela posnetka: prvi naj predstavlja panoramo naselja, ki ga fotograf izbere, drugi pa detajl iz njega po avtorjevi lastni izbiri. Prvi naj bo vodoravnega formata v izmeri 13 x 18 cm, drugi pa vodoravnega ali pokončnega formata v enaki izmeri. Rok za oddajo je 15. september 1982. Za objavo jih bo izbrala komisija, sestavljena iz dveh članov uredništva in priznanega mojstra fotografije. Nagradni. Podrobnejše informacije dajejo člani uredništva Žirovskega občasnika.

Dodajati življenje letom

Jugoslovanski gerontološki kongres, ki je bil spomladi v Ljubljani je podal smernice za nadaljnje delo v socialnem in zdravstvenem varstvu in skrbstvu za stare, pa tudi na poizpolnilo 340 članov društva in je vsebovala različna društvena, rekreacijska, politična, gospodarska in druga vprašanja je odkrila različne želje in potrebe upokojencev, ki jih bodo skušali v društvu uresničiti.

Pregledali so tudi dejavnost svojih sekcij. Še posebno je bila uspešna šahovska, ki si je na meddruštvenem tekmovanju priborila prvo mesto. dročju raziskovanja bioloških, socialno-ekonomskih in zdravstvenih problemov staranja in starosti.

Blejski upokojeenci so s posebno skrbjo poskrbeli za družabno življenje, potovanja, ročna dela in delo po sekcijah.

Na 31. letni konferenci DU Bled so razčlenili delo društva v preteklem letu. Podpredsednik društva Avgust Buda je člane seznanil z adaptacijo doma. Anketa, ki jo je Organizirali so tudi več izletov po domovini in tujini. Ob spominskih dnevih so pripravljali manjše slovesnosti. Leta 1980 so pričeli pisati »Kroniko društva«, ki jo vsako leto dopolnjujejo.

V jubilejnim letu 1981 je zveza društev Slovenije podelila marljivim članom in odbornikom zlate značke. V DU Bled sta zlati znački dobila Oton Smole in Stane Cajnko, društvo pa je prejelo srebrno značko ob 35. obletnici obstoja ZDUS Ljubljana.

Od 27. julija do 6. avgusta bo na Dunaju zasedanje Organizacije združenih narodov, kjer bodo razpravljali tudi o družbeno-političnem in socialno-ekonomskem položaju starejših ljudi na svetu. Vsi upokojeenci, tako tudi blejski, pričakujejo nekatera izhodišča za svoje nadaljnje delo na področju starostnega varstva in skrbstva.

V. Primožič

Odkritje spominske plošče

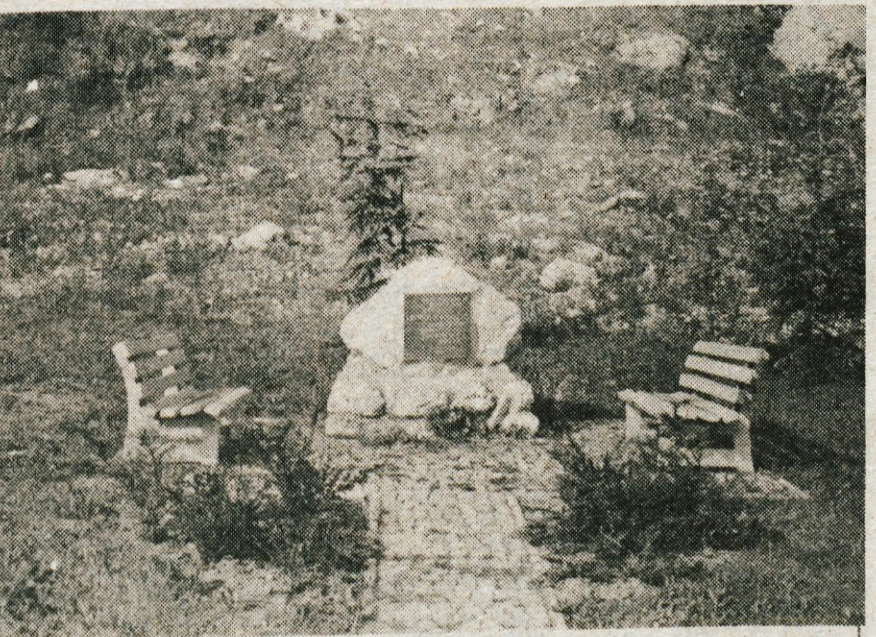
Pokljuka — Pred tremi leti je Združenje šoferjev in avtomehaničkov z Bleda prevzelo v oskrbo spomenik padlim borcem udarne čete in 2. čete gorenjskega odreda na pokljuški planini Lipanca. Člani združenja so se ob enem obvezali, da bodo vsako leto ob 4. juliju pripravili skupno srečanje z borci, ki so se dotlej sami zbirali na tem kraju in se spominjali svojih padlih tovarišev. Letošnje srečanje na Pokljuki je bilo še posebno svečano, saj so ob tej priložnosti odkrili na kraju nekdanjega tabora teh enot spominsko ploščo. V pozdravnem govoru je predsednik društva AMD Jože Peterman poudaril, da edino takšen način podružbljanja tradicij naše narodnoosvobodilne borbe zagotavlja njihovo prenašanje iz roda v rod. Društvu pa vsem šoferjem in avtomehaničkom se je za njihovo pozornost zahvalil v imenu borcev Leopold Pernuš, eden od štirinajstih preživelih borcev enote. V svojem pozdravu je obudil spomine na tragične dogodke 3. julija 1942. leta na Lipanci.

Prireditev so s kulturnim sporedom popestrili učenci osnovne šole Bratje Zvan iz Gorij. Srečanje so šoferji in avtomehaničniki združili tudi s proslavitvijo praznika svoje organizacije, 13. julija.

Franc Černe

Rateče — V zgornjesavski dolini se iz leta v leto povečuje reja ovac, saj je vedno večje popraševanje po ovčjem mesu kakor tudi po volni. Volna je tudi glavni proizvod, ovce strižejo spomladi, ko gre na pašo in jeseni, ko se vrne s paše. Ovce strižejo ročno s posebnimi škarpami, zadnje čase pa tudi z električnimi škarpami, prirejenimi za strižo ovac. Volno lastniki ovac prodajo kmetijski zadrugi ali pa jo obdržijo za lastno uporabo. — Foto: A. Kerštan

Blejska Dobrava — Voznik, ki se pelje z Blejske Dobreve preko Poljan na Bled, ob široki in asfaltirani cesti opazi spominsko obeležje Leopoldu Kovačiču, borcu jeseniško-bohinjskega odreda. Očitno je, da spominsko obeležje krajevna organizacija ZZZB NOV Blejska Dobrava zares lepo vzdržuje, saj je ob njem veliko zelenja, namestili pa so tudi klopi. — Foto: D. Sedej

Šobec pričakuje goste

V kampu Šobec je zdaj okoli 700 gostov, večinoma tujih ali precej manj kot lani v enakem času — Kamp sprejme 2000 obiskovalcev

Lesce — Turistično društvo Lesce je z veliko prizadevnostjo leta in leta urejevalo kamp Šobec, ki sodi danes med naše najlepše turistične kampe. Vsako leto ga namreč obiščejo številni tuji gostje, ki so namenjeni naravnost v kamp ali pa se vračajo s počitnic ob morju. Kamp ima torej številne stare tuje znance, saj ga nekateri obiskujejo po deset in več let.

Turistični delavci iz Lesce, ki jim kamp Šobec vsako leto prinaša precej dohodka, poskrbijo, da je ob začetku sezone vse pripravljeno. Z veliko prostovoljnega dela so postavili športna igrišča, asfaltirali vhodno cesto in poti v kampu, napeljali elektriko in električne priključke, zgradili dovolj veliko sanitarij... Se največja pridobitev pa je bila nadomno trgovina Murke, ki jo je leško trgovsko podjetje postavilo za goste kampa in za domačine tik pred vhomom v kamp. Ta trgovina je odprta po ves dan, tudi ob nedeljah in praznikih, v njej pa lahko kupci nabavijo prav vse, kar potrebujejo.

Kamp Šobec je danes videti zares urejen in prijeten kamp, z restavracijo, ki ponuja pristne domače specialitete in v kateri je tudi postrežba dobra. Pred vhomom v

kamp, v recepciji, so namestili tudi dve javni telefonski govornici, prirejajo izlete v okolico, skratka, gostje se zares ne morejo pritoževati.

A četudi bi se, bi bilo teh pripomb letos kaj malo. V kampu Šobec se pozna naša turistična sezona, morda bolj kot kjerkoli drugje. Če kje, potem smo s Šobcem lahko merili turistični utrip poletne sezone. Danes, v začetku julija, ko bi se morala že začeti »ta prava« sezona, je kaj žalosten pogled na kamp, saj je v njem le okoli 700 gostov, največ tujih. Ti se seveda prav odlično počutijo, saj v idiličnem borovem miru uživajo svoj dopust. Le ob sobotah in nedeljah je nekoliko živahno, saj v kamp prihajajo domačini od blizu in daleč, na kopanje, na nedeljsko lenarjenje.

Pri Šobcu v visoki poletni sezoni sprejmejo okoli 2.000 gostov in tedaj je Šobec res tisti Šobec, ki ga najbolj poznamo. Upamo lahko le, da bo v sredi julija znatno več obiskovalcev, ki prihajajo s prikolicami in šotori in da bodo devize, ki jih prinašajo, malo bolj napolnile tudi blagajno Turističnega društva Lesce.

D. Sedej

Šobec pričakuje goste — Prve dni julija pri Šobcu niso sprejeli toliko tujih gostov kot lani, le okoli 700. — Foto: D. Sedej

Gradbišče na Planini — Konec junija so delavci Cestnega podjetja Kranj začeli z gradnjo novega cestišča, ki bo povezovalo Delavski most in Smedniško cesto s središčem Kranja. Kakšnih 400 metrov ceste bo tokrat narejene (do Doma upokojencev). Podhod na tej novi cesti pri stolpnicih, ki ga je gradil Gradbincec je že dokončan, tako da imajo stanovalci Planine kljub gradbišču možen prehod. Pričakovati pa je, da bo cesta zaprta še do konca julija. — Foto: D. Dolenc

Obisk varaždinskih aktivistov RK

Radovljica — Občinski organizaciji Rdečega križa Radovljica in Varaždin že sesto leto sodelujeta na osnovi listine o pobratenju. Za razliko od drugih podobnih sodelovanj se to uresničuje neposredno med krajevnimi organizacijami in posameznimi aktivisti obeh občin s skupnimi akcijami.

Razen medsebojnih obiskov in dogovorov ter prenašanja delovnih in organizacijskih izkušenj se aktivisti Rdečega križa iz krajevnih in obeh občinskih organizacij udeležujejo strokovnih posvetov in skupnih seminarjev, praktičnih vaj in neposredno izmenjujejo krvodajalce.

Ob koncu junija je bilo na obisku v radovljiški občini 43 aktivistov Rdečega križa iz varaždinske občine. Od teh jih je 35, še preden so prišli v Radovljico, na Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani darovalo kri. Gostom iz prijateljske hrvaške občine Varaždin so predstavniki občinske organizacije Rdečega križa priredili

prisrčen sprejem. Po dogovoru so nato odšli v več krajevnih skupnosti Radovljico, Begunje, Lesce, Bled, Bohinjsko Bistrico in Gorje. Povsod so jim pripravili dobrodošlico s folklornimi skupinami, pevskega zbori in godbo na pihala kot v Gorjah in s tamburaškim orkestrom v Bohinju. Goste so nato prevzeli posamezni aktivisti na svoje domove.

Aktivisti RK iz Varaždina so sodelovali na skupnih razgovorih o nadaljnjem sodelovanju obeh občinskih organizacij, kjer so skupaj sprožili pobudo, da bi dve krajevni organizaciji Rdečega križa iz vsake občine še letos jeseni podpisali listino o pobratenju.

Med bivanjem v radovljiški občini so si v spremstvu svojih gostiteljev varaždinski aktivisti Rdečega križa ogledali muzej Tomaža Godca, jezero in slap Savico, na Bledu blejske zanimivosti in Vintgar, v Radovljici pa stari del mesta in Čebelarski muzej. JR

Alpinistične novice

Med vsemi novicami je gotovo najbolj zanimiva 1. ponovitev Direktne smeri izza kupa v Kočni, katero sta že pred 43 leti preplezala Jezerjana Krč in Volc, 30. 6. pa sta jo ponovila Krničar Davor in Luka. Smer je izredno krušljiva, najtežji raztežaj pa je krepko težji od ocene v vodniku. V smeri sta našla tudi klin. Ista naveza je v juniju preplezala tudi prvenstveni Vzhodni greben v Velikem Kupu v Kočni (smer poteka levo od Innamove).

24. 6. sta Davor Krničar in Murn ponovila Davotovo v Kočni, Krničar Luka pa je poleg drugih lažjih vzponov zmogel tudi Centralno v Dolški škrobini v sestopu.

MATJAŽ DOLENC

Kolesarstvo

Uspešen nastop na balkaniadi

Poiana Brasov — Naši kolesarji, zlasti mladinska reprezentanca, so se na balkanskem prvenstvu v Rumuniji kar dobro odrezali. Mladinci so v ekipni vožnji na čas na 70 kilometrov osvojili zlato kolajno. Progo so prevozili s povprečno hitrostjo 43,3 kilometra na uro. Reprezentanco Rumunije so prehiteli za 2,57 minute, Bolgarijo pa za več kot tri minute. V ekipi Jugoslavije so sodelovali: Robi Sebenik, Sandi Papež, Robert Pintarič in Mikuš Rnjaković.

Novomeščan Sandi Papež je zlati medalji v ekipni vožnji dodal še zlato v sobotni posamični vožnji na 100 kilometrov in tako postal najuspešnejši tekmovalcec 15. balkanskih iger. Sebenik je bil peti, Rnjaković šesti, Kosirnik sedmi, Marton deveti, Carič, Trampuž in Pintarič pa so se uvrstili na 16., 19. oziroma 48. mesto.

Nekoliko manj uspešni so bili na prvenstvu člani, ki se jim je poznala utrujenost po dirki v Jugoslaviji. V ekipni vožnji, ki je bila v petek na 100 kilometrov dolgi progi, so osvojili tretji čas, za reprezentancama Bolgarije in Rumunije. Bolgari so našo ekipo (Vinko Polončič, Jure Pavlič, Vlado Marn in Janez Lampič) prehiteli kar za 4,14 minute, Rumuni pa za 3,39 minute. Naši so sicer dobro začeli, na zadnji četrtini proge pa so prišli v krizo. Vlado Marn je odstopil in tako se trojica kolesarjev ni mogla več enakovredno kosati s popolnimi ekipami.

Uspešnejši je bil jugoslovanski nastop na nedeljski posamični dirki, ko je 19-letnemu Juretu Pavliču šele v sprintu odvzel zlato kolajno Grk Kanelloupolos. Razen Pavliča sta dobro vozila še Lampič, ki je bil peti, in Polončič, ki je osvojil 11. mesto. Borovičanin je bil 18., Cuderman 21., Babaić 24. in Pavlovič 29., medtem ko je Marn odstopil.

Balinanje

ZLIT zmagovalcec

TRŽIČ — Pod pokroviteljstvom Občinskega odbora ZZZB NOV Tržič, ki je prispeval lep prehodni pokal zmagovalni ekipi Zlita, in v organizaciji Športnega združenja »5. avgust« iz Tržiča ter občinske telesnokulturne skupnosti je bil na balinišču na Ravnah balinarski turnir v počastitev 4. julija — Dneva borca. Nastopilo je 9 tričlanskih ekip, ki so se najprej pomerile v dveh skupinah vsaka z vsako, najboljši dve ekipi iz vsake skupine pa sta se pomerili v finalnem turnirju.

Največ uspeha je imela ekipa Zlita, ki je nastopila v postavi Janez Tomažič, Božo Jurčević in Stane Peharč in je premočno osvojila prvo mesto pred ekipo mladih iz Raven (Stane Knific, Božo Debevc, Darko Zupan) in ekipo ZZZB NOV (Ivan King, Janez Stefe, Hanzi Klemenc), četrti pa je bila ekipa Klavnice (Polde Kavčič, Kare Hadaš, Drago Mikulandra).

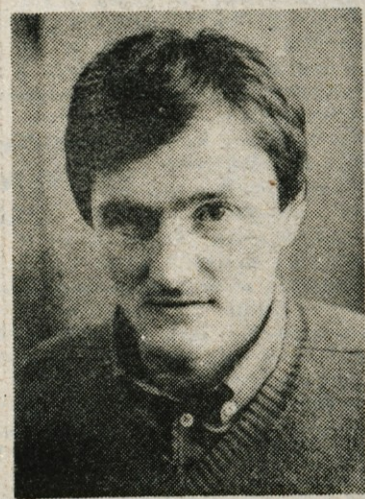
Turnir je potekal brez težav in v prijateljskem vzdušju, prikazane igre pa so bile borbene in kvalitetne.

J. Kikel

Kamničani v borbi za obstanek

KAMNIK — Za vaterpolskimi prvotniki v ligi B bodo to soboto v novo sezono startala tudi vaterpolska moštva v medrepubliški ligi. V tej ligi bodo igrali Koper, Burin (Reka), Incel (Banja Luka), Gudar (Filip Jakov), Biograd, Brodograditelj (Betina), Jedinstvo iz Zedra in Kamnik. Torej res pisana družina, ki se bo borila za prvaka.

Za razliko od kranjskega Triglava, ki nastopa v višjem tekmovanju kot Kamničani, bodo le-ti v novo sezono startali v gosteh. »V prvem kolu startamo v soboto v Zadru in v nedeljo v Filip Jakovu. Tudi v naslednjih dveh kolu smo gostje. Igrali bomo v Betini in Biogradu,« pravi trener Kamnika

Kranjčan Vojko Podvršek, ki ima za svoje trenersko delo vso podporo v delovni organizaciji Ikos iz Kranja. »Za to sezono smo s pripravami začeli v maju. Takrat so se namreč v Kamniku prebudili iz spanja, saj ni bilo znano, če bomo letos lahko sploh nastopali. Zelena luč za naše igranje v tej medrepubliški ligi je prišla šele po temeljitih pogovorih z ZTKO Kamnik in Vaterpolsko zvezo Slovenije. Bilo je vprašanje financiranja. Težave so bile tudi z igralci. Nekaj jih je odšlo v JLA, Schnabl pa na delo v Irak. Tako mi je ostalo osem igralcev. Pri igralcih smo se morali ozreti tudi pri Triglavu. V našem moštvu bodo igrali Tomo Balderman, Velikanje in Wagner. Ni še vse tako kot bi moralo biti, a vseeno priprave v Prematuri so bile izredno koristne.«

Za igralce Kamnika bo ta sezona težka, saj morajo osvojiti četrto do peto mesto,

Nogomet

Končana tržiška liga

TRŽIČ — Čeprav je nogometni klub v Tržiču v lanskem letu prenehal delovati, kajti niti po večkratnih poskusih skupščina kluba ni bila sklepna, so se posamezni ljubitelji te igre odločili, da kljub vsemu pripravijo rekreacijsko ligo, ki je že vsa leta doslej vedno pritegnila zanimanje širokih množic ljudi.

S tem namenom se je pri TKS v Tržiču osnoval poseben odbor za pripravo in vodenje TRIM lige v nogometu, ki ga vodi nekdanji nogometaš Mirko Anko in še nekaj njegovih kolegov, ki je uspešno opravil svojo nalogo, saj je spravljal pod streho prvi del rekreacijskega tekmovanja in to brez kakršnih koli zapletov in nepravilnosti.

V letošnji ligi je sodelovalo 11 ekip, kar pomeni okrog 200 nogometašev, rekreacijskih in profesionalnih, ki so se trikrat tedensko zbirali na nogometnem igrišču pod Gradom. Največ uspeha je imela ekipa Petrola, ki se je na čelo prebila šele v zadnjih kolu, prej pa je bilo vodstvo ves čas v rokah drugouvrščenih ekip Podmladek. Na tretjem in četrtem mestu sta ekipi Blue racers in Koprive — Te štiri ekipe pa so edine, ki se bodo v jesenskem delu še lahko borile za osvojitve letošnjega prvenstva, torej naslova občinskega prvaka v nogometu.

Lestvica po spomladanskem delu prvenstva:

1. Petrol	109 1	0 35: 5 19
2. Podmladek	107 3	0 43: 7 17
3. Blue racers	107 1	2 35: 9 15
4. Koprive	107 1	2 27: 11 15
5. Gasa	105 1	4 18: 16 11
6. SGP	104 0	6 16: 16 8
7. Kino	103 2	5 16: 20 8
8. BPT	103 1	6 23: 30 7
9. River Plate	102 1	7 11: 24 5
10. Loka	102 1	7 11: 28 5
11. Kamele	100 0	10 4: 69 0

J. Kikel

da bi se v ligi obdržali, saj vse kaže, da prihodno sezono ne bo več prve B lige. Za moštvo Kamnika bodo igrali Sever, Gradisek (vratarja), Reiser, Homar, Podobnik, Pibernik, Znidarič, Virant, Wagner, Velikanje, Savjovic, Tomo Balderman in Podvršek.

Čeprav imajo pri VK Kamniku težave glede igriškega kadra in dokaj težak finančni položaj pa vseeno upamo, da bodo igralci skupaj s trenerjem Vojkom Podvrškom dokazali, da je bila tudi letošnja naložba dobra. Škoda bi namreč bilo, da bi v Kamniku vaterpolo propadel. V vseh teh letih so prav Kamničani s svojo igro in nastopanjem v medrepubliški in drugi zvezni ligi dokazali, da so sposobno moštvo. Igralci naredijo vse, da vaterpolo v Kamniku ni v razsulu. Toda že nekaj let nazaj v Kamniku ostali ne najdejo prave poti, da bi ta poletni šport lahko še bolj zaživel.

D. Humer

Dobro obiskano tržiško kopališče

TRŽIČ — Ogrevana voda v tržiškem letnem bazenu je izredno velika pridobitev za vse rekreacije željne Tržičane. Kopalna sezona se je s tem podaljšala vsaj za trikrat, saj ima voda vedno okrog 24 stopinj Celzija in nudi prijetno osvežitev tudi v dnevi, ko je bilo sicer nekdanj za kopanje neprimerno zaradi nizkih temperatur vode.

Investicija v toplovod iz Zlita, ki je bila težko pričakovana, je bila, kot sedaj lahko ugotovljamo, zelo upravičena. O tem pričajo tudi številni kopalci, ki se vsak dan zbirajo ob bazenu. Kopalci pa ne prihajajo samo iz tržiške občine, temveč tudi iz drugih krajev Gorenjske, saj je znano, da je voda v tržiškem bazenu vedno čista, kopališče samo pa prijetno urejeno.

Živčava na tržiškem kopališču ne manjka tudi v dopoldanskih urah, saj so takrat najbolj pogosti obiskovalci osnovnošolci, ki uživajo poletne počitnice. Telesnokulturna skupnost, skupnost otroškega varstva in izobraževalna skupnost pa so v teh dneh organizatorice začetnega in nadaljevalnega tečaja plavanja za otroke od petega do desetega leta starosti. Udeležba je letos prav zaradi ogrevane vode izredno množična, saj starši radi pustijo svoje otroke na kopališču, ker vedo da je možnost prehladov zaradi tople vode v bazenu zmanjšana na minimum. Tako je v tečaju kar 250 otrok, ki so razdeljeni v dve večji skupini, ki imata vadbo ločeno po dve uri, za vsako skupino pa skrbi po 12 učiteljev plavanja, ki delajo pod strokovnim vodstvom Silve Japlja. V Tržiču na ta način že pri najmlajših skrbijo za odpravljanje plavalne nepismenosti.

J. Kikel

24 ur košarke v Cerkljah

Zmaga Šenčurja

Cerklje — V petek ob 19. uri se je na igrišču za osnovno šolo Davorin Jenko v Cerkljah pričela tradicionalna 24-urna košarkarska tekma med KK Šenčur in KK Cerklje. Za vsako ekipo je nastopilo po 24 igralcev, tekmo je sodilo 8 sodnikov, organizirali pa so jo ob 4. juliju — dnevu borca. Omeniti velja, da so bili gostje vseskozi v vodstvu, največ za 100 košev, pri organizaciji pa sta sodelovala tudi osnovna šola Davorin Jenko Cerklje — Central TOZD Vino Kranj. Rezultat je bil 177:168 za KK Šenčur.

KK Šenčur: Potočnik 168 košev, Potočnik 138, Križnar 114, Horvat 113, Golob 111, Bradan 104, Tadič 98, Savjovic 99, Jovanovič 88, Kalan 87, Prestor 84, Gorenc 78, Kordež 75, Žirovnik 70, Perdan 62, Rudeš 47, Golob 42, Krivec 38, Gorenc 29, Okoren 22, Vidic 10, Sekne 4 koše.

KK Cerklje: Bavdek 170 košev, Perko 151, Sobočan 130, Bobnar 118, Korošec 118, Skubic 111, Kepic 103, Žargaj 95, Kropivnik 86, Kne 78, Pustoslemšek 74, Mežec 74, Brankovič 73, Bolka 65, Brankovič 65, Bavdek 58, Remic 46, Bobnar 36, Gričar 31, Lampe 25, Ravnikar 24, Lubej 24, Kovačič 20, Šuler 21 košev.

J. Kuhar

Prvenstvo v Radovljici

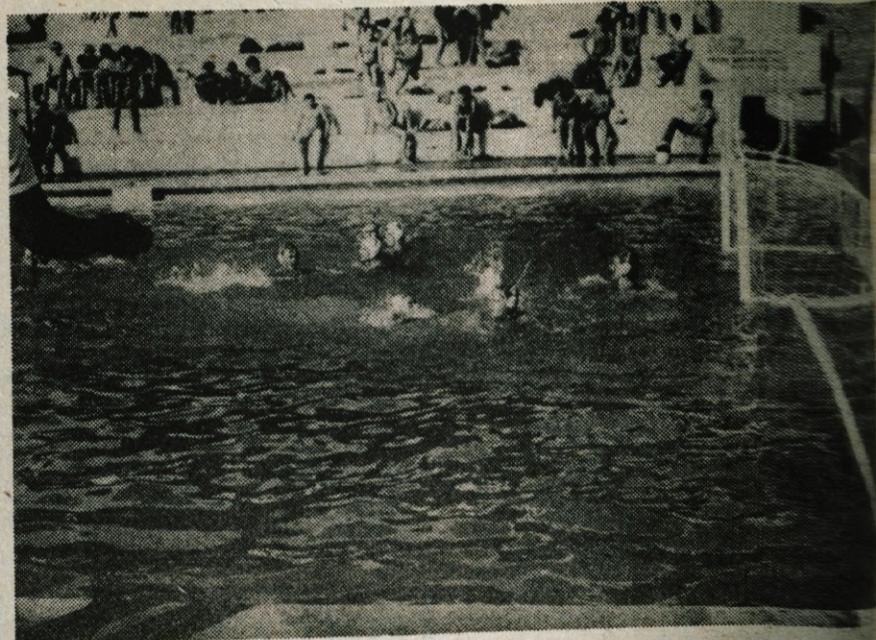
Radovljica — Na baliniščih v Radovljici in v Lescah je bilo vzorno organizirano 31. republiško prvenstvo četvork v balinjanju. Nastopilo je 24 moštev vseh slovenskih balinarskih klubov. Zmagal je BK Sovič iz Postojne, ki se je uvrstil v II. zvezno ligo. Drugi je bil BK Krka Novo mesto, tretji BK Tivoli Ljubljana, četrti pa BK 8. september Štajal.

JR

Krvavec privlačen tudi poleti

Kranj — Iz turistične agencije Alpetour sporočajo, da od 1. julija vozi kabinska žičnica na Krvavec ob delavnikih ob 8., 10., 16. in 18. uri, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 8. do 18. ure vsaki dve uri. Za večje skupine so jo pripravljene pognati tudi zunaj obratovalnega časa.

Na Krvavcu sta odprta in oskrbovana planinski dom in brunarica. Za skupine organizirajo vodstvo po planinskih poteh, malico pri planšarjih ali planinski piknik. Rezervacije sprejema Alpetourova turistična agencija v Kranju.

KRANJ — TRIGLAV POKALNI PRVAK SRS — Letni bazen v Kranju je bil prizorišče letošnjega slovenskega članskega vaterpolskega pokala. Za ta naslov so se potegovala moštva Delfin iz Rovinja, Kamnik, Koper in Triglav iz Kranja. Po dobrih igrah in pričakovanju je slovenski pokalni naslov ostal v Kranju. Triglavani namreč niso imeli pravega tekmeča, ki bi jim lahko ogrozil prvo mesto. Čeprav so Kamničani osvojili tretje mesto so pokazali, da bodo lahko uspešno nastopali v medrepubliški vaterpolski ligi. Izidi: I. kolo — Triglav : Delfin 18:5 (3:0, 5:2, 6:1, 4:2), Koper : Kamnik 15:10 (3:2, 6:4, 3:2, II. kolo — Delfin : Kamnik 10:11 (2:1, 3:2, 3:5, 2:3), Triglav : Koper 19:7 (3:1, 5:1, 5:3, 6:2). Vrstni red: 1. Triglav (Kranj), 2. Koper, 3. Kamnik, 4. Delfin (Rovinj). Vsa srečanja so dobro vodili kranjski sodniki Didič, Pičulin, B. Balderman in Marinček. — Foto: D. Humer

Pred letošnjo vaterpolsko sezono

Triglav favorit za najvišji naslov

KRANJ — V petek se bo začela vaterpolska sezona v prvi B zvezni ligi. V tem drugem najvišjem jugoslovanskem vaterpolskem tekmovanju se bo za ponovni vstop v prvo A ligo borilo osem moštev. Za dve izpraznjeni mesti se bodo potegovali vaterpolisti. Črvene zvezde in Studenta (oba Beograd), Bečej, Riviera ter Bokelj (vsi iz Črne gore), Delfin iz Rovinja in kranjski Triglav.

»Liga je izenačena kot še nikoli doslej,« pravi trener kranjskih vaterpolistov Borut Farčnik, ki je v tej sezoni spet prevzel člansko moštvo. »Favorita za ponovni vstop med najboljša jugoslovanska vaterpolska moštva sta Črna zvezda in mi. Obe moštvi sta se lani igrali v prvi zvezni ligi. Naprej gresta, iz te prve B lige dve moštvi in upam, da bomo z dobro igro ponovno dokazali, da smo sposobni spet zaigrati v tem našem najvišjem vaterpolskem tekmovanju. Odločilno za nas bo že petkovo prvo kolo, saj v do-

mačem bazenu gostimo kranjske za prvo mesto Črvene zvezde in Beograd. V soboto gostuje Beograd Student, v nedeljo pa Bečej. Torej na startu se nam obeta, da z igro in ob podpori naših zveznih dalecev osvojimo vse možne točke. Start v Kranju bo torej odločilen naše poznejše nastope v gosteh. V gostovanju ob normalnem sojenju lahko pričakujemo, da bomo osvojili pomembne točke, ki nas bi pripeljale v sam vrh.«

Člansko moštvo Triglava bo letos nastopalo v pomlajeni postavi, saj je v števju nekaj mladincev, ki bodo skupaj s starejšimi skušali narediti vse, da bo Triglav ponovno prvotilec. Za Triglav to sezono igrali: Perkovič, Vidic, Nač (vratarji), Kuhar, brata Malavasič, Sgelič, Svarc, Čalič, Stariha, Brinovec, nišič, ki je prišel iz Kopra in Studin Ljubljani, in mladinci Sirk, Rakov, Kosi, Kozelj, Grabec, Sedej ter Zupan. Torej mladost z izkušnostjo. V moštvi je torej kadetski reprezentant Naglič, mladinsko jugoslovansko reprezentante je kandidat tudi Sirk. Za bodob kranjskega igriškega kadra se ni uvrstili, saj za temi mladinci prihajajo pionirski reprezentante iz Triglava, dež, Mikoletič, Lasič in drugi.

Triglavani računajo doma na podporo gledalcev, v gosteh normalno sojenje, ostalo pa bodo naredili igralci sami, ki dobro pripravljani za to sezono. Z resno pospešeno vadbo so pri Triglavu začeli maja, mladinci in pionirji so trenirali leto, koristile pa so jim tudi sedemdeset priprav v Rovinju. Čeprav denarja v kranjskem vaterpolskem kolektivu nikoli preveč so hvaležni za podporo Arhitekt biroju iz Tržiča in kranjskim lovnim organizacijam Planiki, Merkur, Iskri ter ZTKO Kranj za dotacijo.

D. Humer

Jeseniški plavalni maraton

Šest jeseniških plavalcev je pripravilo plavalni maraton — Preplaval so 115 kilometrov v 42 urah — Naporno predvsem ponoči

Jesenice — Jeseniški plavalci, člani Plavalnega kluba Jesenice, nekdanji aktivni tekmovalci so držali besedo in zdaj so že četrto organizirali plavalni maraton v kopališču Ukova na Jesenicah. Leta 1979 so organizirali prvi plavalni maraton in plavalci skupaj 24 ur.

Letošnji plavalni maraton so pripravili v počastitev jeseniškega občinskega praznika in dneva borca. Šest jeseniških plavalcev je plaval 42 ur. Začeli so minuli četrtek ob 22. uri, zaključili pa v soboto, 10. julija ob 16. uri.

Maraton je organizirala Zveza telesnokulturnih organizacij Jesenice. Izmenično pa so plavalci Niko Brejce, Rado Tolar, Bojan Ravnikar, Janez Kristan, Ljubo Špendov in Janko Fon. Za izvedbo maratona so zbrali sami denar, z udarniškim delom.

»Vsak plavalec je plaval po eno uro, pravi Niko Brejce,« tako, da je počival po tri ure, kajti treba se je

Bojan Ravnikar

ogreti. Najtežje je bilo ponoči, pa ni bilo težav. Vsi so bili dobro pripravljani, predhodno smo opravili zdravniški pregled. Tako smo plavalci 115 kilometrov, vsako preplavamo več. V eni uri je plavalec preplaval tri kilometre, je že kar precej, še posebej, če gre maraton. Starost tekmovalcev okoli 30 let, za prehrano smo skrbeli sami.«

»Jeseniškega plavalnega maratona se udeležujem že četrto leto,« pravi Bojan Ravnikar. »Najbolj naporno je ponoči, vendar se da vzdržati, tudi morebitnih krčih, saj plavalec menja eden iz ekipe.«

Jeseniški plavalci so pokazali precejšnjo fizično moč in vztrajnost. Znova so dokazali, da zmorejo takšne napore — kajti plavalci skupaj ur vendarle ni mala ...

Niko Brejce

Balinanje v Tržiču. Igrata ekipi borcev in mladine — Foto: J. Kikel

MALI

OGLASI

telefon
27-960

nasproti porodnišnice

C. JLA 16 uprava
komerciala 28-463

PRODAM

Prodaj 7 tednov stare PUJSKE, mesnate sorte. Golniška 1, Kokrica 6667
NEMŠKE OVČARJE, čistokrvne, stare 7 tednov, starši z rodovnikom, prodaj. Jože Andrejka, Radovljica, Bazoviška 4, 064-75-946 6669
Prodaj črn in rdeč RIBEZ. Prodaja vsak dan od 8. do 20. ure. C. 1. maja 4, tel. 21-582 6683
Prodaj pakirano LESNO OGLJE. Franc Čadež, Delnice 7, Poljane nad Skofjo Loko 6703
Prodaj OBRAČALNIK za seno za kobilico BCS. Potoče 16, Preddvor 6718
Prodaj rabljeno STREŠNO OPEKO (cementni špičak). Oblak, Britof 319 6819
Prodaj KAJAK PRION - HAI za spust, z opremo ali brez. Tel. 064-61-155 6824

Poceni prodaj globok OTROŠKI VOZICEK tribuna. Telefon 064-61-155 6825
Ugodno prodaj tračno ŽAGO (kolesa premer 80 cm) v zelo dobrem stanju. mažar, Stara Loka 4, Skofja Loka 6865
Prodaj GOBELIN »Jeleni«, 75x58 cm. Virmše 87, Skofja Loka 6866
Prodaj rabljene DESKE in bankine. Bukovica 20, Vodice nad Ljubljano 6867
Prodaj 12 ton GASENEGA APNA, prega 20 let, in 6000 kosov OPEKE, mali format. Jože Zlebir, Dvorje 15, Cerklje 6868
Prodaj SEDEŽNO GARNITURO, kavč in dva fotelja. Rupa 13/A, Kranj, telefon 21-228 6869
Prodaj dve OTROŠKI POSTELJICI z jogijem. Olga Šteblaj, C. Staneta Zagarja 26, Kranj 6870
Prodaj KRAVO za meso. Hraše 46, Medvednik 6871
Prodaj DIRKALNO KOLO rog super 12 prestav št. 57, kupljeno junija 1982. Jančez Gradišar, Sp. Duplje 67 6872
Prodaj 4 kub. m MIVKE, oziroma SIPE. Edvard Simončič, Žerjavka 5 pri Trbojah, Kranj 6873
Prodaj KROMPIR. Trboje 54, Kranj 6874

Ugodno prodaj 4 kW termoakumulacijsko PEČ, dve leti star PRALNI STROJ gorenje, uporaben, lahko tudi za 150-litrski HLADILNIK in dva KAVČA s predali, dobro ohranjena. Kurnova 10, Kranj - Orehek 6875
Prodaj OTROŠKO POSTELJICO z jogijem, PLINSKO PEČ super ser in MOPED zindap v nevoznom stanju. Informacije po tel. 83-853 6876
Zaradi selitve prodaj rabljeno KUHILNO in DNEVNO SOBO ter prenosno GARAZO. Ogled od 19. ure dalje na naslovu: Grandovec, C. Kokrškega odreda 16, Kranj 6877
Prodaj suhe hrastove DESKE, debele 32 mm za 14 stopnic. Franc Hriber-Naklo 89 6878
Prodaj 3 kW termoakumulacijsko PEČ in PONY EXPRESS solex. Telefon 26-747 6879
Prodaj 3 kub. m suhih smrekovih DESK. Naslov v oglašnem oddelku. 6880
Prodaj DESKE, 40, 30 in 20 mm, in TELICO po izbiri. Viktor Narobe, Grad Cerklje 6881
Prodaj ŠOTOR (4x4) z dvema spalnicama. Telefon 23-470 6882

Prodaj KOMBI PLOŠČE in ŽELEZO. Informacije po tel. 28-714 6883
Prodaj DIRKALNO KOLO favorit na prestav za 7.000 din. Ljubo Burazin, Cankarjeva 16, Radovljica 6884

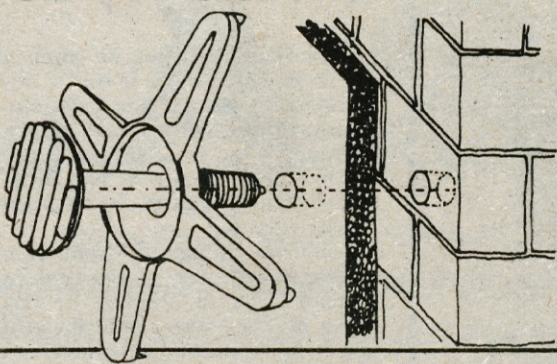
Osnovna šola
LUCIJAN SELJAK
Kranj

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

- učitelja slovenskega jezika
P ali PU slovenskega in srbohrvatskega jezika
- učitelja biologije in kemije
P ali PU, za določen čas od 1. 9. 82 do 30. 4. 83
(nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
- učitelja telesne vzgoje
P ali PU, za določen čas, od 1. 9. 82 do 31. 8. 83

in objavlja prosta dela in naloge snažilke na podružnični šoli Orehek.

Razpis velja 15 dni po objavi.

ENOSTAVNA UPORABA,
VELIK USPEH!izolacijska sidra
in zvezde v različnih velikostih
za izolacijske
obloge od 3 pa
do 10 cmMARIJA
PRIMCCesta na Klanec 3, Kranj
(v bližini gostilne
Blažun)Vam nudi kvalitetno
in hitro izdelavo
vseh vrst očal.Od 19. 7. do 17. 8. 82
zaradi dopusta zaprto

Prodaj GRADBENO DVIGALO in PEČ za centralno kurjavo feroterm. Golnik št. 10 6885
Prodaj TRAKTOR fiat, goseničar, z vitlo, 55 KM, in kombinirani SKOBELENI STROJ (stari model). Franc Jurčič, Dol 4, Medvode 6886
Prodaj novo DIRKALNO KOLO maraton. Strečo Štular, Podnart 3 6887
Prodaj DIRKALNO KOLO. Emil Grašič, tel. 28-364 6888
Prodaj BETONSKO ŽELEZO, premera 6 in 10 mm, približno 1500 kg. Janez Godnov, Potarje 6, Tržič 6889
V Mojstrani prodaj betonski MEŠALEC in troje zasteklenih BALKONSKIH VRAT z roketi. Informacije po tel. 061-265-647 popoldan 6890
Ugodno prodaj KNJIŽNO ZBIRKO »Naša beseda«. Telefon 064-75-010 - int. 346 od 6. do 14. ure 6891
Prodaj 6 tednov stare PUJSKE. Popovo 4, Tržič 6892

Prodaj ŠOTOR (nemški) za 3 osebe. Murgič, Bistrica 56, Tržič (torek, sreda, od 18. do 20. ure). 6864
Ugodno prodaj dve enojni POSTELJI in eno OTROŠKO, vse z jogiji. Telefon 22-001 6917
Prodaj RADIO iskra HI-FI, 2x50 W stereo in 12-strunsko akustično Kitaro. Avgust Pogachnik, Pševska 3, Kranj 6918

Prodaj JARKICE, stare 8 tednov, rjave, hisex. Pepca Pivk, Loka 9, Tržič, telefon 50-296 6919

KUPIM

Kupim FOTELJE, znamke fjord. Telefon 22-992 popoldan 6893
Kupim KOSILNICO agria ali podobno. Tone Soklič, tel. 50-451, int. 25 6894

VOZILA

Prodaj MOPED avtomatic 3 M. Telefon 064-61-155 6763

Prodaj karamboliran R-4 GTL, star 7 mesecev ter oddam v najem LOKAL (46 kv. m) najboljšemu ponudniku. Janez Plemelj, Prešernova c. 10, Bled. Ogled v petek popoldan 6749

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1972. Ogled vsak dan od 15. do 16. ure. Aleksander Grašič, Trojarjeva 5, Kranj 6765
Ugodno prodaj ZASTAVO 750, letnik 1970. Telefon 064-61-155 6762

Prodaj Z-101, 1972. Gros, Mlaka 86, Kranj 6684

Ugodno prodaj AMI 8, letnik 1975. Kranj, Reševa 5, tel. 25-678 6895
ZASTAVO 750, december 1976, registrirano do marca 1983, 75.500 km, takoj prodam. Lipar, Britof 388 6896

Prodaj WARTBURG, letnik 1974, prevoženih 100.000 km. Šoren, Zalog 63, Cerklje, tel. 42-147 6897

Prodaj 5 novih AVTO-PLAŠČEV 165 R 13 (sovjetskih) za 5.000 din. Šimenc, Kranj, Valjavčeva 4 od 16. ure dalje 6898

Prodaj MZ 250, letnik 1980, kot nov, registriran do julija 1983. Šter, Podlubnik 38, Skofja Loka, tel. 064-61-216 6899

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1979. Godešič 35, Skofja Loka 6900

ZASTAVA 101 L, letnik november 1978, 41.000 km, prodaj. Informacije po tel. 064-23-890. Jože Logar, Britof 265, Kranj 6901

Prodaj ZASTAVA 850 KOMBI, letnik 1979, registriran. Telefon 25-543 6902

Za NSU 1200, prodaj menjalnik z diferencialom, stekla, »parabole« in drugo. Telefon 25-053 6903

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1971, športno JADRNICO Zeta - Menjalnik za fiat 124, ter karoserijske dele za LADO. Plestenjak Marko, Zg. Bitnje 82.

Prodaj dobro ohranjeno ZASTAVO 101. Poženik 34, Cerklje 6904

Prodaj NSU 1200, letnik 1972 in VW 1200, letnik 1975. Janko Ravnik, Brod 13, Bohinjska Bistrica 6905

GOLF - J, letnik 1978, prodaj. Ogled v sredo od 16. ure dalje. Kranj, Pot na Jošta 13 6906

Prodaj MZ 150 TS. Justin, Posavec 40, Podnart 6907

Ugodno prodaj osebni avto ZASTAVA 750, letnik 1974. Jože Hribar, Zasavska c. 42/A, Kranj, Orehek 6908

Prodaj ZASTAVO 750, školjka stara 4 leta, motor starejši letnik (obnovljen in sfiziran), cena 50.000 din. Telefon 74-186 vsak dan od 9. ure dalje 6909

STANOVANJA

Iščem SOBO na območju občine Tržič s pogodbo za nedoločen čas. Ponudbe pod: Visoka nagrada 6910
Oddam SOBO (PREDPLAČILO). Križe 75, tel. 22-023 od 15. do 16. ure 6911

POSESTI

DVOSOBNO STANOVANJE, centralna, telefon, garaža, v manjšem bloku v bližini Vodovodnega stolpa v Kranju, zamjenjam za starejšo HIŠO ali nedokončano novogradnjo v širši okolici Kranja. Ponudbe pod: Zamenjava 6912
ZDOMCI POZOR! ZAZIDLJIVO PARCELO, približno 1500 kv. m, oddaljeno 7 km iz Kranja, prodaj najboljšemu ponudniku. Ponudbe z navedbo cene pošljite pod šifro: Prednost - devize 6913

STAREJŠO HIŠO, potrebno popravila ali novo, manjšo nedograjeno HIŠO v občini Kranj, Radovljica ali Tržič, kupim za gotovino. Cenjene ponudbe z navedbo kraja, cene in krajšim opisom pošljite pod šifro: Adaptacija - dograditev 6914
Oddam LOKAL za mirno obrt na Bledu in prodaj KIOSK. Telefon 77-472 6915

IZGUBLJENO

INDEKS sem izgubila na relaciji Hrastje-Cirče v sredo 7. 7. 1982 popoldan. Prosim najditelja, naj ga vrne proti nagradi na naslov: Hrastje 97, tel. 25-231 6916

ALPETOUR

TOZD Potniški promet Kranj

Obvešča

cenjene potnike, da v času od 15. julija do 31. avgusta ne vozijo avtobusi na liniji:

Linija	Odhod - prihod	Ne vozi
KRANJ - LJUBLJANA	- 6.50 - 7.20	D
KRANJ - LJUBLJANA	13.05 - 13.42	D
KRANJ - LJUBLJANA	17.00 - 17.37	D
LJUBLJANA - KRANJ	15.50 - 16.27	D

V času kolektivnih dopustov od 19. julija do 7. avgusta velja SOBOTNI VOZNI RED na vseh MESTNIH LINIJAH in na liniji: ZG. BELA - PREDDVOR - KRANJ in KRANJ - PREDDVOR - BASELJ.

GASILSKO DRUŠTVO
SPODNJI BRNIK PRIREDI
V NEDELJO, dne 18. 7. ob 14. uri

VELIKO
BLAGOVNO
DENARNO
TOMBOLO

Dobitki:

DENARNA PREMIJA 500.000,-
AVTOMOBIL CITROEN VISA
VIKEND PARCELA 500 kv. m (Šenturška gora)
VIKEND PARCELA 500 kv. m (Šenturška gora)
VIKEND PARCELA 500 kv. m (Šenturška gora)
AVTOMOBIL ZASTAVA 850
ŠTIRI PREMIJE PO 100.000,-
PET MOTORNH KOLES - PONY
DESET PONY KOLES

TO PA ŠE NI VSE!

Nastopajo:

MOPED SHOW (Rifle, Tof, Marta)
MIŠA MOLK
ANDREJ ŠIFRER
XII. NADSTROPJE

Predprodaja kart:

- Gostilna »ZAJC« LAHOVČE
- Gostilna »PRI CILKI« ZGORNJI BRNIK
- Trafika CERKLJE!

V SPOMIN

14. julija 1982 mineva leto,
odkar nas je zapustil naš dragi
mož, oče in stari oče

ANDREJ
PERNE

Vsem, ki se ga spominjate iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Orehek, 11. julija 1982

ZAHVALA

Ob smrti naše drage sestre in tete

MARIJE KRISTANC

roj. BENDA iz Voklega št. 59

se iskreno zahvaljujemo sosedom za izkazano pomoč, sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in izraze sožalja. Posebej hvala župnikoma iz Vogelj in Šenčurja, zdravnici dr. Sajevic in pevcem upokojencev iz Kranja.

VSEM, KI STE JO SPREMILI NA ZADNJI POTI, ŠE ENKRAT LEPA HVALA!

VSI NJENI

Voklo, 9. julija 1982

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 68. letu starosti po težki bolezni zapustil dragi mož in skrbni oče, brat in stric

JOŽE VALJAVEC

upokojenec iz Tržiča, Proletarska 3/A

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 13. julija 1982, ob 17. uri v Tržiču

ZALUJOČI: žena Francka, hči Draga, sin Jože, brat Maks z družino ter drugo sorodstvo

Tržič, Ljubljana, Podbrezje, Kranj

Prvič s puško na rami

V Dražgošah poteka letošnje obrambno usposabljanje za mladino iz škofojeloške občine, ki ne obiskuje srednjih šol — Dobra organizacija pouka in dejavnosti za prosti čas — Mlade najbolj zanima oborožitev

Dražgoše — Vas pod Jelovico, znana po legendarni bitki Cankarjevega bataljona med narodnoosvobodilno borbo, je že drugič zbirališče mladih iz škofojeloške občine, ki po končani osnovni šoli ne nameravajo nadaljevati izobraževanja v srednjih šolah. Zanje namreč zakon o ljudski obrambi predpisuje obvezno 25-dnevno obrambno usposabljanje v organiziranem taboru. Skupina prek 50 mladink in mladincev ima med poletnimi meseci najprimernejši prostor za bivanje in delo v tamkajšnji šoli, junška zgodovina kraja pa jih obvezuje in spodbuja pri nadaljevanju svetlih tradicij prednikov iz partizanskih vrst.

Lično urejeni, letos so jih prvič oblekli v nove uniforme in vsakemu dali tudi svojo puško, pa vojaško postrojeno spominjajo na prave vojake pri ureditvi vzgojnega programa. Le njihova neizkušenost v izpolnjevanju vojaških dejanj in mladostna zvedavost za vsako novost izdajata, da doslej še niso bili na takem usposabljanju.

Kar veliko se morajo naučiti v 140 urah pouka. Letošnji novi načrt obrambne vzgoje obsega poleg uvodnih navodil o vojaškem obnašanju in ravnanju predavanja o sistemu splošne ljudske obrambe, bojnih sredstvih in taktiki vojskovanja pa prvi medicinski pomoči. Pri strokovnem pouku dajejo poudarek praktičnemu delu, veliko koristnega za bodoče življenje pa mladi zvedo tudi med raznovrstnimi dejavnostmi v prostem času. Razen kulturnih in športnih aktivnosti imajo organizirane pogovore o poklicnem usmerjanju, odnosih med mladimi in zdravem življenju. V interesnih dejavnostih je odločilnega pomena zlasti delo aktivna Zveze socialistične mladine, ki skrbi tudi za obveščanje in stike s krajan.

»Naše delo,« pripoveduje poveljnik tabora Anton Oman, »je skrbno in dobro organizirano. Za izvedbo pouka, ki poteka od 8. do 12. ure, v glavnem zunaj, smo zadolženi rezervni oficirji in nižje oficirke. Program vzgoje skušamo kar največ povezovati s prakso, kar nam omogoča tudi dobra materialno-tehnična oskrbljenost. Med mladimi, tako fanti kot dekleti, je največ zanimanja za oborožitev; to je razumljivo, saj se prvič srečujejo z njo. Sicer pa je treba vzpostaviti z njimi samo pristen tovariški stik in gre brez težav pri delu na kateremkoli področju.«

Da je delo z mladimi prijetno, je potrdila tudi komandirka ene od enot mladink Fani Špeljar iz Škofje Loke, ki si je pridobila čin deseterke med lanskoletnim usposabljanjem mladih prostovoljk v Mariboru in si je že lani na urjenju enot teritorialne ob obrambe v Poljanski dolini nabrala prve izkušnje v vodenju in poveljevanju. Kot je med drugim pojasnila, se mladi kaj hitro privadijo na vojaško uniformo in red, če starešinam zaupajo. Zato je treba prisluhniti njihovim drobnim težavam in jim v vsem priskočiti na pomoč.

Med odmorom po kosilu smo zaprosili eno od 26 mladink in enega izmed 27 fantov, naj nam zaupata nekaj svojih vtisov z urjenja. Marina Marink iz Dražgoš je povedala: »Dobro je, da tudi dekleta vemo osnovne stvari o splošni ljudski obrambi in se spoznamo z orožjem. Za to, posebno za praktično urjenje, doslej nismo imeli možnosti. Prijetno je tudi skupno življenje. Mladi, mnogi se že poznamo, se zblížujemo med seboj in odkrivamo skupne interese. V prostem času rada

igram odbojko. Za sobotno srečanje z dražgoško mladino pripravljamo kulturni spored, med katerim bom recitala.«

Svojo tovarišico iz tabora je dopolnil Lado Hašič iz Dolenje vasi: »Včasih prebiram Našo obrambo, kjer kaj zvem o vojaških stvareh. Na tem usposabljanju sem se naučil veliko novega; fantje najraje tekmujemo v raz-

stavljanju puške. Zanimam se za vse. Mislim, da mi bo zato lažje pri vojaki. Če mi je kaj dolgčas tukaj? Ne, je kar zabavno. Ob večerih gledamo poučne filme, včasih pripravimo ples, vsak dan pa je čas za šport.«

Mladim, ki so na obrambnem usposabljanju v Dražgošah, je zares prijetno in dobro. O tem so se med nedavnim obiskom pri njih pričeli tudi vodstveni družbenopolitični delavci iz škofojeloške občine, ki so svoj pogovor z delavci škofojeloškega oddelka za ljudsko obrambo posvetili sedanji organizaciji obrambnega pouka. Ob tem so se prav tako dogovorili za nekatere spremembe, ki naj bi mladim še izboljšale življenjske razmere med usposabljanjem in zagotovile kar največjo uspešnost pri nadaljnjem delu na tem področju.

Stojan Saje

Nagrade za zbiralce starin

Naši akciji so se že odzvali prvi Gorenjci, ki imajo doma stare predmete — Razstavili jih bomo v Festivalni dvorani na Bledu, razstavljalcem pa skupaj s Turističnim društvom Bled podelili več brezplačnih letnih naročnin na Glas

Skupaj s Turističnim društvom Bled organizira naše uredništvo akcijo Iščemo vredne stare predmete, s katero želimo, da se oglasijo vsi tisti, ki imajo doma predmete, za katere sodijo, da so starega in prastarega datuma. Ni nujno, da se oglasijo strastni zbiralci — verjamemo, da je v marsikateri hiši še na podstrešju lepa skrinja, skleda, staro kmečko orodje, stari kuhinjski pripomočki, del stare narodne noše. Zdjaj so morda ti predmeti pozabljeni, a radi bi jim vrnili nekaj zaslužene-ga ugleda tudi tako, da bi jih razstavili v Festivalni dvorani tedaj, ko bo blejska Kmečka ohcet — 7. avgusta letos.

Vabimo vas, da se nam oglašite in obiskali vas bomo. Skupaj s Turističnim društvom

Bled, z organizacijskim odborom Kmečke ohceti, bomo razstavljalcem naše akcije namenili več brezplačnih naročnin na naš časopis, ki letos praznuje 35-letnico izhajanja. Pišite nam ali telefonirajte bodisi na Turistično društvo Bled, telefon 77-409 ali na uredništvo Glas telefon 21-835 ali 21-860.

»RŠ« JE STARA GORENJSKA NARODNA NOŠA

Hlebce pri Lescah — Pepca Lužarjeva je domačinka v Hlebcah in v hiši, kjer zdaj živi, je našla in ohranila nekaj izredno vrednih starih predmetov. Včasih je še mislila, češ, le kaj bi z njimi, danes pa očitno misli drugače in skrbno hrani nekaj predmetov

svojih bližnjih in daljnjih prednikov.

Pepca nam pokaže lepo ročno izdelan miniaturni avion, ki nosi letnico 1918 in ki ga je izdelal njen oče, ko je služil med prvo svetovno vojno. Na aviončku je tudi letnica 1918 z vrezanimi črkami Budapest.

Še bolj pa je zanimiv star vžigalnik, ki je resnično nekaj izvirnega. Ob strani ima vdolbine za kamenčke, pritrjen pa je na leseno ploščo. In tu je še miniaturni »obelček«, ki ga je izdelala leta 1845 iznajdljiva in vešča roka.

Pepca pa ima tudi oblačilo, ki so ga nekdanji »rše« imeno-

GLASOVA ANKETA

Šoferji, srečno

Devetintrideset let že mineva od 13. julija 1943, ko je bila v Žužemberku ustanovljena prva slovenska motorizirana partizanska enota. Ta dan so si slovenski poklicni šoferji izbrali za svoj praznik. Praznovali ga bodo, nekateri kar za volanom.

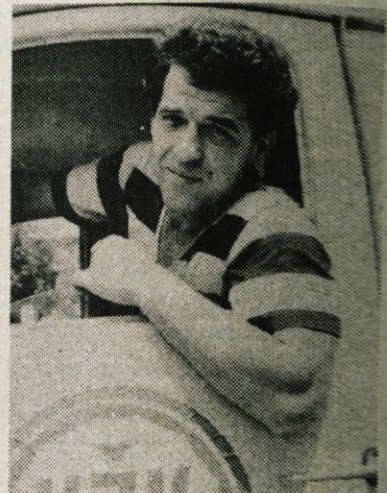
Njihove usluge potrebujemo vsak dan, vsak čas, ob nedeljah in praznikih pa še posebej, ko nas vleče na vse strani. Šoferji avtobusov so tu najbolj prizadeti. Šoferji v ostalih delovnih organizacijah imajo svoj delovni čas po večini le od šestih do dveh. Ti imajo svoje delo in življenje še najbolj urejeno. Otežujejo ga jim le razmere na cesti, pa vročina ali mraz. Še huje kot za avtobusne šoferje pa je nedvomno za voznike težkih priklonikov, avtovlakov, ki s svojimi vozovi vozijo daleč, v tujino, celo na druge kontinente.

To je trd kruh. Nič čudnega, da se potegujejo za posebno, skrajšano delovno dobo. Pošteno jo zaslužijo. Razmere na cestah so vse slabše. Prometa vedno več, ceste pa slabo vzdrževane. In kaj si žele za svoj praznik? Predvsem zdravlja in srečne vožnje, pravijo vsi po vrsti. Pa morda tudi česa, kar se tiče nas ...

Edo Osredkar, šofer pri Žitu, Tozd Pekarna Kranj: »Trinajst let sem že šofer pri kranjski pekarni. Urejene delovne razmere imamo. Tudi vojni park je v redu. Šest nas je šoferjev in vožnja menjamo tako, da se nam naber, na mesec približno enako kilometrov, da smo skoraj povsem enako obremenjeni. Po Kranju in okolici razvažamo kruh. Moja želja ob našem prazniku je ta, da bi bili šoferji amaterji na cesti malo bolj disciplinirani. Ne se držati pravil le tedaj, ko vidiš miličnika. Temveč bodi discipliniran vedno in povsod. Pa bo manj nesreč. Izgleda pa, da tudi kazni ne pomagajo nič. Morda bi več zalega lepa beseda, opozorilo. Prvi sem tudi za to, da se mesto Kranj povsem zapre za avtomobile in se dovoli dostop le dostavnim avtomobilom. Tako se mi pa dogaja, da tudi po četrto ure čakam na prostor pri Delikatesi

na Maistrovem trgu, da razložim kruh. Praznovali smo že prejšnji teden. Vsi naši šoferji smo se zbrali na majhnem pikniku ob jezeru v Bobovku. Drugo leto bomo pa povabili še družine.«

Dušan Fern, šofer pri KZK Kranj: »Šest let že razvažam mleko in mlečne izdelke po Kranju in vsej Gorenjski. Poprečno po sto kilometrov naredim dnevno s tovornjakom. Ceste so še kar v redu, veliko je pa na cesti objestnih šoferjev, ki bi se ob tolikšnih nesrečah vendarle že morali malo zamisliti. Šoferji KZK smo praznovali v Hrastju. Lepo je, da se dobimo skupaj. Naše želje so zagotovo srečna vožnja, boljše razmere na cesti in pa seveda, večji osebni dohodki. Menda jih bomo nekaj popravili. Čas bi že bil.«

Milan Miklavčič, šofer avtobusa pri Alpetouru: »Dvajset let sem že poklicni voznik, trinajst let že na avtobusu. Ob našem prazniku si želim, da bi bile naše delovne razmere malo bolj urejene, da bi vsi tisti vozniki, ki to zaslužijo, dobili priznano tudi posebno delovno dobo. Pa da bi bili kot delavci malo bolj cenjeni. Včasih je šofer avtobusa nekaj veljal, danes pa presneto malo. Boljših odnosov si želim v delovni organizaciji, na cesti pa tudi v avtobusu samem.«

D. Dolenc

vali. Pravi, da je staro dvesto let in da so ga njena praprababica nosili. Tedaj ni bilo še svilenega krila za narodno nošo. Doma so izdelali blago iz volne in poleg platna so na sprednji konec prišli še žamet. »Rš« je nekaj tako zelo redkega, da so se pri Pepci večkrat oglašili ljubljanski gledališčniki in si ga sposodili. Pepca rade volje tudi posodi vsaj sto let staro krilo.

Pepca Lužarjeva je včasih že premišljevala, da bi se starega krila in tudi »rše« že znebila — vse je tako klavarno zgledalo. Kako ne bi — staro dvesto let! A potem se je le premislila in danes ga hrani in seveda tudi posoja. Na pogled ga bo dala tudi za razstavo v Festivalni dvorani ...

PISANA DRUŠČINA STARIH SKLED

Srednja vas v Bohinju — Marija Pajntar iz Srednje vasi v Bohinju nas je povabila na ogled številnih starih posod, v katerih so naši predniki v peči pekli, mesili testo, shranjevali kis, zajemali z žlico zelje in žgance.

Ko smo si jih ogledovali, smo bili nadvse prijetno presenečeni nad zbirko starih posod, ki jih hranita z možem. Prav on je za starine najbolj zagret in ima še več starih predmetov. Sam je izdelal miniaturno ladjo, zavidanja vreden izdelek, ki je terjal polno potrpežljivosti in vztrajnosti.

Pajntarjeva sta vse stare predmete podedovala v stari kmečki hiši, ki okoli 200 let stoji v Srednji vasi. Res je, da je bila obnovljena, danes še najbolj temeljito in ji domala ni videti, da bi bila tako starega datuma.

Vse posode, pisane in raznolike, so izredno dobro ohranjene, vse so zapuščina in priča davne preteklosti in vsaka zase je vredna občudujočega pogleda. Ko so Pajntarjevi po potresu adaptirali hišo, so jih našli in skrbno jih hranijo ...

D. Sedej